

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia Hebraica

Majus, Johann Heinrich

Francofurti ad Moenum, 1716

Posterior Regnum

[urn:nbn:de:bsz:31-295282](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295282)

וַיִּשְׁכַּב יְהוֹשָׁפָט עִם אֲבֹתָיו וַיִּקְבַּר עִם אֲבֹתָיו בְּעִיר
 דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם בְּנוֹ מִחֲתָנָיו:
 אַחֲזִיחֻ בֶן אַחֲזָב מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְרוֹן
 בְּשֵׁנַת שְׁבַע עֶשְׂרֵה לַיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עַל־
 יִשְׂרָאֵל שְׁנָתַיִם: וַיַּעַשׂ חָרֵעַ בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּלְךְ בְּדַרְךְ
 אָבִיו וּבְדַרְךְ אִמּוֹ וּבְדַרְךְ יָרֵבְעָם בֶּן נֹבֵם אֲשֶׁר הִחְטִיא
 אֶת־יִשְׂרָאֵל: וַיַּעֲבֹר אֶת־הַפֶּעַל וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וַיִּכְלֵם
 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה אָבִיו:

Achabi suc-
 cessor Achas
 parre non
 melior, poe-
 nas fert me-
 litas:

LIBER POSTERIOR,

Aliis IV. REGUM: Græc. βασιλειῶν Δ.

HEBRÆIS מלכים ב

CAPUT I. א

וַיִּפְשַׁע מוֹאָב בְּיִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי מוֹת אַחֲזָב: וַיִּפֹּל אַחֲזִיחֻ א
 בְּעַד הַשְּׁבָכָה בְּעֵלִיתוֹ אֲשֶׁר בְּשִׁמְרוֹן וַיְחַל וַיִּשְׁלַח
 מַלְאָכִים וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהִים לָבוֹ דַּרְשׁוּ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי
 עַקְרוֹן אִם־אֲחִיָּה מַחְלִי זֶה: וּמַלְאָךְ יְהוָה דָּבַר אֶל־ ב
 אֱלֹהֵי הַתְּשֻׁבִי קוּם עֲלֶה לְקַרְאֵת מַלְאָכֵי מֶלֶךְ־שִׁמְרוֹן
 וּדְבַר אֱלֹהִים הַמְּבַלִּי אֶת־אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל אַתֶּם הַלְכִים
 לְדַרְשׁוֹ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי עַקְרוֹן: וְלָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה d
 הַמְּטָה אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָׁם לֹא־תֵרַד מִמֶּנָּה כִּי מוֹת תָּמוּת
 וַיִּלְךְ אֲלֵיהֶם: וַיָּשׁוּבוּ הַמַּלְאָכִים אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ אֵלֵיהֶם h
 מִה־זֶּה שָׁבַתֶם: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ עָלָה לְקַרְאֵתֵנוּ 6
 וַיֹּאמְרוּ אֵלֵינוּ לָבוֹ שׁוּבוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־שָׁלַח אֶתְכֶם
 וּדְבַרְתֶּם אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה הַמְּבַלִּי אֶת־אֱלֹהִים
 בְּיִשְׂרָאֵל אַתָּה שָׁלַח לְדַרְשׁ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי עַקְרוֹן
 לָכֵן הַמְּטָה אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָׁם לֹא־תֵרַד מִמֶּנָּה כִּי־מוֹת
 תָּמוּת H h h h 3 ג ח ח ח ח

Nam 1. defi-
 ciunt ab eo
 Moabitar; 2.
 per cancellos
 lapsus, Baal-
 Seub confu-
 lit, cui Elias
 mortem re-
 nuntiat:

v. 2. Bomb. 4. hoc versu inchoat Cap. 2.

הָמָּה כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבַרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל :

וַיְהִי בַּחֲעֻלוֹת יְהוָה אֶת־אֱלֹהֵיוּ בְּמַעְרַח א

הַשָּׁמַיִם וַיִּלָּךְ אֱלֹהֵיוּ וְאֵלִישַׁע מִן־הַגִּלְגָּל : וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵיוּ 2

אֶל־אֵלִישַׁע שִׁבְנָה פֹּה בִּי יְהוָה שְׁלַחְנִי עַד־בֵּית־אֵל

וַיֹּאמֶר אֵלִישַׁע חַי־יְהוָה וְחַי־נַפְשְׁךָ אִם־אֶעֱבֹד וַיֵּרֶד 3

בֵּית־אֵל וַיֵּצֵאוּ בְנֵי־הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר־בֵּית־אֵל אֶל־אֵלִישַׁע 3

וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הַיְדַעַת בִּי הַיּוֹם יְהוָה לָקַח אֶת־אֲדֹנֶיךָ

מֵעַל רֹאשְׁךָ וַיֹּאמֶר גַּם־אֲנִי יָדַעְתִּי הַחַשׁוּ : וַיֹּאמֶר לוֹ 4

אֱלֹהֵיוּ אֵלִישַׁע וַשִּׁבְנָה פֹּה בִּי יְהוָה שְׁלַחְנִי יֵרִיחוֹ וַיֹּאמֶר 5

חַי־יְהוָה וְחַי־נַפְשְׁךָ אִם־אֶעֱבֹד וַיָּבֹאוּ יֵרִיחוֹ : וַיֵּגֶשׁוּ בְנֵי־הַ

נְבִיאִים אֲשֶׁר בִּירִיחוֹ אֶל־אֵלִישַׁע וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הַיְדַעַת 6

בִּי הַיּוֹם יְהוָה לָקַח אֶת־אֲדֹנֶיךָ מֵעַל רֹאשְׁךָ וַיֹּאמֶר גַּם־

אֲנִי יָדַעְתִּי הַחַשׁוּ : וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהֵיוּ שִׁבְנָה פֹּה בִּי יְהוָה 6

שְׁלַחְנִי הַיְדַרְנָה וַיֹּאמֶר חַי־יְהוָה וְחַי־נַפְשְׁךָ אִם־אֶעֱבֹד 7

וַיִּלְכוּ שְׁנֵיהֶם : וְחַמְשִׁים אִישׁ מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים הִלְכוּ 7

וַיַּעֲמֵדוּ מִנְּגַד מַרְחֹק וּשְׁנֵיהֶם עָמְדוּ עַל־הַיַּרְדֵּן : וַיִּקַּח 8

אֱלֹהֵיוּ אֶת־אֲדָרְתוֹ וַיִּגְלַם וַיַּכֶּה אֶת־הַמַּיִם וַיַּחֲצוּ הַנָּהָר 8

וְהָנָה וַיַּעֲבְרוּ שְׁנֵיהֶם בַּהֲרֵבָה : וַיְהִי כַעֲבָרָם וְאֱלֹהֵיוּ 9

אָמַר אֶל־אֵלִישַׁע שְׂאֵל־מָה אֶעֱשֶׂה־לְךָ בְּמָרָם אֶלְמַח 9

מֵעַמְּךָ וַיֹּאמֶר אֵלִישַׁע וַיְהִי־נָא פִּי־שְׁנַיִם בְּרוּחַךְ אֵלָי : 10

וַיֹּאמֶר הַקְּשִׁית לְשֵׂאוֹל אִם־תִּרְאֶה אֹתִי לָקַח מֵאִמְתְּךָ 10

יְהִי־לְךָ כֶּן וְאִם־אֵין לֹא יִהְיֶה : וַיְהִי הַמָּח הַלְּכִים הַלּוֹךְ 11

וּדְבַר וְהָנָה רֹכֵב־אִשׁ וְסוּסֵי אִשׁ וַיִּפְרְדוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם וַיַּעַל 11

אֱלֹהֵיוּ בְּסַעֲרַה הַשָּׁמַיִם : וְאֵלִישַׁע רָאָה וְהוּא מִצַּעֲקָ 12

אָבִיו אָבִי רֹכֵב יִשְׂרָאֵל וּפְרָשָׁיו וְלֹא רָאָהוּ עוֹד וַיַּחֲזֹק 12

בְּכַנְדֵּיו וַיִּקְרַעֵם לְשָׁנַיִם קָרְעִים : וַיִּרַם אֶת־אֲדָרְתוֹ אֱלֹהֵיוּ 13

אֲשֶׁר נָפְלָה מֵעַלָיו וַיֵּשֶׁב וַיַּעֲמֹד עַל־שַׁפַּת הַיַּרְדֵּן : וַיִּקַּח 14

אֶת־אֲדָרְתוֹ אֱלֹהֵיוּ אֲשֶׁר־נָפְלָה מֵעַלָיו וַיַּכֶּה אֶת־הַמַּיִם 14

וַיֹּאמֶר

וְהַסְּבִיחַ קִמְצָה 15

CAP. II. Elias in coelum ascensus, cum Elifco colloquens,

Jordanem miraculose traiecit,

f con-volvit

& igneo curru in coelum rapitur, Elifco acclamante, qui Elif pallio sublato, aquas Jordanis diuidit tranfuitque.

וַיֹּאמֶר אֵיהּ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲלִיהוּ אֶף־הוּא יוֹכֵה אֶת־הַפְּמִים
 16 וַיִּחְצוּ הַנָּה וְהַנָּה וַיַּעֲבֹר אֱלִישָׁע וַיִּרְאֶהוּ בְנֵי הַנְּבִיאִים
 אֲשֶׁר־בִּירְחוֹ מִנְּגַד וַיֹּאמְרוּ נַחֵה רִיחַ אֱלֹהֵינוּ עַל־אֱלִישָׁע
 וַיָּבֹאוּ לִקְרֹאתוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוֶי־לוֹ אֶרְצָה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הֲנֵחֵה־
 נָא יִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ חֲמִשִּׁים אַנְשִׁים בְּנֵי־חִיל וְלִכְוֹנָה
 וַיִּבְקֶשׁוּ אֶת־אֲדֹנָיָה פֶּן־נִשְׂאוּ רִיחַ יְהוָה וַיִּשְׁלַכְהוּ בְּאֶחָד
 17 הַהָרִים אוֹ בְּאַחַת הַגְּבִיאֹת וַיֹּאמֶר לֹא תִשְׁלְחוּ וַיִּפְצְרוּ־
 בוֹ עַד־בֶּשׂ וַיֹּאמֶר שְׁלַחוּ וַיִּשְׁלְחוּ חֲמִשִּׁים אִישׁ וַיִּבְקֶשׁוּ
 18 שְׁלִשָׁה יָמִים וְלֹא מָצְאוּהוּ וַיָּשְׁבוּ אֵלָיו וְהוּא יֹשֵׁב בִּירְחוֹ
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הֲלוֹא־אָמַרְתִּי אֵלֵיכֶם אֲל־תִּלְכוּ:

Eliam qua-
toris dissi-
det confliu.

Aquas salu-
bres efficit;

Bethelenti-
bus pueris fi-
bi illudenti-
bus maledi-
cit, quos vifi
discipunt.

CAP. 3. III.
Ioram R. Hfr.
impius, con-
tra Moab.
cum Iosapha-
to & Rege
Edom, in
bellum pro-
fectus,

19 וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי הָעִיר אֲל־אֱלִישָׁע הֲנֵחֵה־
 נָה מוֹשֵׁב הָעִיר טוֹב כְּאֲשֶׁר אֲדֹנָי רָאָה וְחַמְסִים רַעִים
 כ וְהָאָרֶץ מִשְׁכַּלְתָּ: וַיֹּאמֶר קַחוּ־לִי צִלְחִית חַדְשָׁה וַיִּשְׂמוּ
 2 I flagena שֵׁם מֶלֶךְ וַיִּקְחוּ אֵלָיו וַיּוֹצֵא אֶל־מוֹצֵא הַפְּמִים וַיִּשְׁלַךְ־שָׁם
 מֶלֶךְ וַיֹּאמֶר כֹּה־אָמַר יְהוָה רַפְּאֵתִי לַמַּיִם הָאֵלֶּה לֹא־
 2 2 יִהְיֶה מִשָּׁם עוֹד מוֹת וּמִשְׁכַּלְתָּ: וַיִּרְפוּ הַפְּמִים עַד הַיּוֹם
 2 3 הַזֶּה כַּדְּבַר אֱלִישָׁע אֲשֶׁר דִּבֶּר: וַיַּעַל מִשָּׁם
 בֵּית־אֵל וְהוּא עֹלָה בְּדֹרֶךְ וְנִעְרִים קַטְנִים יֵצְאוּ מִן־
 הָעִיר וַיִּתְקַלְסוּ־בוֹ וַיֹּאמְרוּ לוֹ עֲלֵה קִלְחַ עֲלֵה קִרְחַ:
 2 4 וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיִּרְאֵם וַיִּקְלַלֵם בְּשֵׁם יְהוָה וַתִּצְאָנָה שְׁתֵּים־
 דָּבִים מִן־הָעִיר וַתִּבְקַעְנָה מֵהֶם אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִ לְדָוִם:
 כה וַיִּלֶךְ מִשָּׁם אֶל־חַר הַכְּרָמֶל וּמִשָּׁם שָׁב שִׁמְרוֹן:

I flagena

Lev. 13:
40.

א וַיְהוּרֵם בֶּן־אֲחָאָב מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְרוֹן
 בִּשְׁנַת שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה לַיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ
 2 שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה שָׁנָה: וַיַּעֲשֶׂה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לֵךְ לֹא
 כְּאָבִיו וּכְאִמּוֹ וַיִּסַּר אֶת־מִצְבַּת הַפֶּעַל אֲשֶׁר עָשָׂה אָבִיו:
 3 לֵךְ בְּחַטָּאוֹת יַדְבָּעִים בֶּן־נֶבֶט אֲשֶׁר־חַתְּמָה אֹתוֹ
 4 וַיִּשְׂרָאֵל דָּבַק לְאִסָּר מִמֶּנָּה: וּמִיַּעַן מֶלֶךְ
 מוֹאָב

הגאיות ק 16.

f pecua-
pius,
Amos 1:
4.

מואב היה נקד והשיב למלך ישראל מאה אלף כרים
 ומאה אלף אילים צמר: ויהי כמות אהאב ויפשע מלך ה
 מואב במלך ישראל: ויצא המלך יהורם ביום ההוא 6
 משמרון ויסקד את כל ישראל: וילך וישלח אל- 7
 יהושפט מלך יהודה לאמר מלך מואב פשע בי
 חתלך אתי אל מואב למלחמה ויאמר אעלה כמני
 כמוד בעמי כעפוף פסוסי פסוסיך: ויאמר איהו 8
 הדרך געלה ויאמר דרך מדבר ארום: וילך מלך 9
 ישראל ומלך יהודה ומלך ארום ויטבו הדרך שכעת
 ימים ולא היה מים למחנה ולבחה אשר בנגליהם:
 ויאמר כלל ישראל אהיה כי קרא יהוה לשלשת 10
 המלכים האלה לתת אותם ביד מואב: ויאמר יהושפט 11
 האין פה נביא ליהוה ונדרשה את יהוה מאותו ויען
 אחד מעבדי מלך ישראל ויאמר פה אלישע בן שפט
 אשר יצק מים על ידי אליהו: ויאמר יהושפט יש אותו 12
 דבר יהוה וירדו אליו מלך ישראל ויהושפט ומלך
 ארום: ויאמר אלישע אל מלך ישראל מה לי ולך דך 13
 אל נביאי אביך ואל נביאי אמה ויאמר לו מלך ישראל
 אל כי קרא יהוה לשלשת המלכים האלה לתת אותם
 ביד מואב: ויאמר אלישע חי יהוה צבאות אשר 14
 עמדתי לפניו כי לולי פני יהושפט מלך יהודה אני
 נישא אם אביט אליה ואם אראך: ועתה קח לי מגנן 15
 ויהוה כנגן המגנן ותחי עליו יד יהוה: ויאמר כה אמר 16
 יהוה עשה הנחל הזה גבים גבים: כי כה אמר 17
 יהוה לא תראו רוח ולא תראו גשם והנחל ההוא
 ימלא מים ושתיכם אתם ומקניכם ובהמתכם:
 ונקל זאת בעיני יהוה ונתן את מואב בידכם: 18
 והפיתם כל עיר מבצר וכל עיר מבהור וכל עין טוב 19

aquæ penuria
premitur in
castris; sed
Elifæus con-
futus,

Amos 1:
4.

Musica mo-
dulante
aquis pro-
duxit, & vi-
storiâ pax-
dixit,

f electi-
onis, 19:
23,

ט ט ט ט Iiii תפילו

תפילו וכל מעיני מים הסתמו וכל החלקה הטובה
 ב תכאבו באבנים : ויהי בפקר בעלורת המנחה
 והנה מים באים מדרך אדום ותמלא הארץ את-
 1 המים : וכל מואב שמעו כי עלו המלכים להלחם בם
 ויצעקו מכל חגד חגרה ומעלה ויעמדו על הגבול :
 2 וישבימו בפקר והשמש זרחה על המים ויראו מואב
 3 מנגד את המים אדמים בדם : ויאמרו דם זה החרב
 נחרבו המלכים ויכו איש את רעהו ועתה לשלל
 4 מואב ויבאו אל מחנה ישראל ויקמו ישראל ויכו את
 מואב וינסו מפניהם ויבנו בה והכות את מואב :
 כה והערים יהרסו וכל חלקה טובה ישליכו איש אבנו
 ומלאוה וכל מעיני מים יסתמו וכל עין טוב תפילו עד
 השאיר אבניה בקיר חרשת ויטכו הקלעים ויכות :
 6 וירא מלך מואב כי חזק ממנו המלחמה ויקח אותו
 שבע מאות איש שלף הרב להבקיע אל מלך אדום
 7 ולא יכלו : ויקח את בנו הבכור אשר ימלך תחתיו
 ויעלהו עלה על החמה ויהי קצף גדול על ישראל
 א ויסעו מעליו וישבו לארץ : ואשה
 אחת מנשי בני הנביאים צעקה אל אלישע
 לאמר עבדך אישי מר ואתה ידעת כי עבדך
 היה ירא את יהוה והנשתי בא לקחת את-
 2 שני ילדי לו לעבדים : ויאמר אליה אלישע מה
 אעשה לך הנדוי לי מה ייטב לך בפית ותאמר אין
 3 לשפחתך כל בפית כי אסא אסוף שמן : ויאמר לבי
 שאלי לך בלים מן החוץ מאת כל שכניכי בלים
 4 רקים אל תמעיטי : ובאת וסגרת הדלת בעבדך ובעד
 בנך ויצקת על כל הכלים האלה ותמלא תמעי :
 ה ותלך מאתו ותסגר הדלת בעדה ובעד בניה הם
 מנישים

quæ postridie obtrigit.

CAP. 7. IV. Elisa vidux oleum miraculose adu-
sca.

* fundi-
tores.

* lacy-
thus.

v. 3. לך ק' v. 2. הפטרת וירא v. 1. ויכו ק' v. 24. ישכניך ק'

מגישים אליה והיא מיצקת : ויהי כמלאת הכלים 6

ותאמר אל בנה הגישה אלי עוד כלי ויאמר אליה

אין עוד כלי ויעמד השמן : ותבא ותגד לאיש האלהים 7

ויאמר ללי מכרי את השמן ושלמי את נשיכי ואת

8 כניכי תחיי בנותי : ויהי היום ויעבר אלישע

אל שונם ושם אישה גדולה ותחוקבו לאכל לחם ויהי

מדי עברו יסר שמה לאכל לחם : ותאמר אל אישה 9

הנהנא ידעתי כי איש אלהים קרוש הוא עבר עלינו

תמיד : נעשהנא עלית קיר קמנה ונשים לו שם מטה 10

ושלחן וכפא ומגורה והיה בבאו אלינו יסור שמה :

ויהי היום ויבא שמה ויסר אל העליה וישכב שמה : 11

ויאמר אל גיחזי נערו קרא לשונכית הזאת ויקרא 12

לה ותעמד לפניו : ויאמר לו אמרנא אליה הנה 13

הרדתו אלינו את כל החררה הזאת מה לעשות לך

היש לדבר לך אל הפלך או אל שר הצבא ותאמר

בתוך עמי אנכי יושבת : ויאמר ומה לעשות לך ויאמר 14

גיחזי אבל בן איולה ואישה זקן : ויאמר קרא לה 15

ויקרא לה ותעמד בפתח : ויאמר למועד הזה בעת 16

חיה אתי הבקרת בן ותאמר אל אנלי איש האלהים

אל תכזב בשפחתך : ותחר האישה ותלד בן למועד 17

הזה בעת חיה אשר דבר אליה אלישע : ויגדל הילד 18

ויהי היום ויצא אל אביו אל הקצרים : ויאמר אל אביו 19

ראשי ראשי ויאמר אל הנער שאהו אל אמו :

וישאהו ויבאהו אל אמו וישב על ברכיה עד הצדדים 20

וימת : ותעל ותשכבהו על מיטת איש האלהים 21

ותסגר בעדו ותעמי : ותקרא אל אישה ותאמר 22

שלחהנא לי אתד מן הנערים ואחת האתנות וארוצה

עד איש האלהים ואשובכה : ויאמר כדוע אתי הלכת 23

† Abi-
tum t.

Hospitæ Su-
namitidi fle-
rili filium
pollicetur.

v. 16. ויבניך ק. ibid. נשיך ק. v. 7. מוצקת ק. v. 5.
הולכת ק. ibid. את ק. v. 23. את ק.

39 חסר חנדולה ובשל גזיר לפני הנביאים: ויצא אחר

f olera, Jof. 26: 19.

f colocynti- das

אל השדה ללקט ארת וימצא גפן שדה וילקט ממנו

פקעת שדה מלא בנדרו ויבא ויפלא אל סור הנזיר כי-

לא ידעו: ויצקו לאנשים לאכול ויהי באכלם מהנזיר מ

והמה צעקו ויאמרו מות בסיר איש האלהים ולא יכלו

לאכל: ויאמר וקחוקמה וישלך אל חסיר ויאמר צק

לעם ויאכלו ולא היה דבר רע בסיר: ואיש

209. viros 10. panibus ci- bat.

בא מבשל שלשה ויבא לאיש האלהים לחם בכורים

עשרים לחם שערים וכרמל בצקלנו ויאמר תן לעם

ויאכלו: ויאמר משדתו מה אתן זה לפני מאה איש

ויאמר תן לעם ויאכלו כי כה אמר יהוה אכול והותר:

ויתן לפניהם ויאכלו ויתרו כדבר יהוה:

44 ונעמן שר צבא מלך ארם היה א

איש גדול לפני אדניו ונשה פנים כי בו נתן

יהוה תשועה לארם והאיש היה גבור חיל מצרע:

וארם יצא גדודים וישבו מארץ ישראל נערה קמנה

ותלו לפני אשר נעמן: והאמר אל גברתה אחלי

אדני לפני הנביא אשר בשמרון אז יאסף אתו

בצרעתו: ויבא ויגד לאדניו לאמר כיאת וכואת

דגברה הנערה אשר מארץ ישראל: ויאמר מלך ה

ארם לך בא ואשלחה ספר אל מלך ישראל וילך

ויקח בידו עשר ככרי כסף וששה אלפים זהב

ועשר חליפות בנדים: ויבא הספר אל מלך ישראל

לאמר ועתה כבוא הספר הזה אליך הנה שלחתי אליך

את נעמן עבדי ואספתו מצרעתו: והיו בקרא

7 מלך ישראל את הספר ויקרע בגדיו ויאמר האלהים

אני לחמית ולקחית כי זה שלח אלי לאסוף איש

מצרעתו כי אד דענא וראו כי מתאנה הוא לי:

טטטטג 3113 ויהי

CAP II. V. Naamanem Syrum a lepra purgat.

f utina, Pl. 119:5.

f occasionem capet Jud. 14:4.

הפטרות תוריע. v. 42.

8 ויהי כשמעו אלישע איש האלהים כי קרע מלך-
 ישראל את בגדיו וישלח אל המלך לאמר למה
 קרעת בגדיך ובאנא אלי וידע כי יש נביא בישראל!
 9 ויבא נעמן בסוסיו וברכבו ויעמד פתח הבית לאלישע:
 י וישלח אליו אלישע מלאך לאמר הלך ורחצת
 י א שבע פעמים בירדן וישב בשנה לך וטהר: ויקצה
 נעמן וילך ויאמר הנה אמרתי אלי ויצא יצוא ועמד
 וקרא בשם יהוה אלהיו ותניף ידו אל המקום ואסף
 י א המצורע: הלא טוב אבגדה ופרפר נהרות דפישק
 מכל מימי ישראל הלא ארחץ בהם וטהרתי וכן
 י א וילך בחמה: ויגשו עבדיו וידברו אליו ויאמרו אבל
 דבר גדול הנביא דבר אליה הלא תעשה ואף כי
 י א אמר אליה רחץ וטהר: וירד ויטבל בירדן שבע
 פעמים כדבר איש האלהים וישב בשורו כבשר נער
 טו קטן ויטהר: וישב אל איש האלהים הוא וכל מחנהו
 ויבא ויעמד לפניו ויאמר הנהנא ידעתי כי אין אלהים
 בכל הארץ כי אם בישראל ועתה קחנא ברכה
 י א מאת עבדך: ויאמר חי יהוה אשר עבדתי לפניו
 י א אם אקח ויפצר בו לקחת וימאן: ויאמר נעמן ולא
 יתנונא לעבדך משא צמד פרוים אדמה פי לוא
 י א יעשה עוד עבדך עלה וזבח לאלהים אחרים כי אם
 י א ליהוה: לדבר הזה יסלח יהוה לעבדך בבוא אדני
 בית רמון להשתחורת שמה והוא נשען על ידיו
 והשתחותי בית רמן בהשתחותי בית רמן יסלחנא
 י א יהוה לעבדך בדבר הזה: ויאמר לו לה לשלום וילך
 כ מאתו כבדת ארץ: ויאמר ויחזי נער אלישע
 איש האלהים הנה חשה אדני את נעמן הארמני הזה
 מקחת מידו ארז אשר הכיאתי יהוה כי אם דעתי
 אחריו

*ecce nunc acci, sed non est deus
in omni terra, dist. in Hual;*

*† incuz-
vacio*

*munusque
oblatum ab
eo repudiat.*

*quod Gehafi
captat infi-
diose.*

יאמנה ק' v. 12. פתח באתנה v. 11. בסוסיו ק' v. 9.
 עד כאן הפטרת תוריע v. 19. נא כתיב ולא קרי v. 18.

2 1 אחריו ולקחתו מאותו מאומה: וירדה גיחזי אחרי נעמן
 ויראה נעמן כן אחריו ויפל מעל המרכבה לקראתו
 2 2 ויאמר השלום: ויאמר שלום אדני שליחני לאמר הנה
 עתה זה באו אלי שני נערים מהר אפרים מבני
 הנביאים תנה נא להם ככר כסף ושתי חלפות בנדים:
 2 3 ויאמר נעמן הואל קח כפרים ויפרץ בו ויצר כפרים
 כסף בשני חרטים ושתי חלפות בנדים ויתן אל שני
 נערו וישאו לפניו: ויבא אל העפל ויקח מידם ויפקד
 2 4 בפית וישלח את האנשים וילכו: והוא בא ויעמד אל כה
 אדניו ויאמר אליו אלישע מאן גחזי ויאמר לא הלה
 2 6 עבדך אנה ואנה: ויאמר אליו לא לפני הלה כאשר
 הפך איש מעל מרכבתו לקראתך העת לקחת את
 חכמה ולקחת בנדים וייתים וכרמים וצאן ובקר
 ועבדים ושפחות: וצרת נעמן תדבק בה וכירעה
 2 7 לעולם ויצא מלפניו מצרע בשלג: ויאמרו א
 בני הנביאים אל אלישע הנה נא המקום אשר אנהנו
 8 ישיבים שם לפניך צר ממנו: נלכד נא עד הירדן
 ונקחה משם איש קורה אחר ונעשה לנו שם מקום
 לשבת שם ויאמר לבו: ויאמר האחד הואל נא ולך
 3 את עבדיך ויאמר אני אלה: וילך אתם ויבאו הירדנה
 4 ויגורו העצים: ויהי האחד מפיל הקורה ואת הברזל ה
 נפל אל המים ויצעק ויאמר אדה אדני והוא שאול:
 6 ויאמר איש האלהים אנה נפל ויראהו את המקום
 7 ויקצב עין וישלף שמה ויצף הברזל: ויאמר הרם לך
 וישלח ידו ויקחהו:
 8 ומלך ארם היה נלחם בישראל ויועין אל עבדיו לאמר
 9 אל מקום פלני אלמני תחנתי וישלח איש האלהים אל
 מלך ישראל לאמר השמר מעבר המקום הזה כי יש
 ארם

ferume-
nas, Jeli.
3:24.

ideoque le-
pra punitur,
cum potieris.

CAP. 1. VI.
Elisa fecerim
submersam
enatare facit.

† absci-
dit,
Cant. 4:
2.

† hanc
vel illū,
Ruth. 4:
2.
† castra
metatio
III.

Infidias Regis
Syr. Regi
Israclit. Iru-
ctas roeuclat.

v. 25. מאין ק'.

אָרֶם נִחַתִּים: וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל-חַמְמִיקִים אֲשֶׁר
אָמְרוּ לוֹ אִישׁ-הָאֱלֹהִים וְהִזְהִירָה וְנִשְׁמַר שֵׁם לֹא-אֶחָת
11 וְלֹא שְׂתִים: וַיִּסְעַר לֵב מֶלֶךְ-אָרֶם עַל-הַדְּבָר הַזֶּה
וַיִּקְרָא אֶל-עַבְדָּיו וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם הַלּוֹא מַגִּידוּ לִי מִי
12 מִשְׁלַחְנִי אֶל-מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר אֶחָד מֵעַבְדָּיו לֹא
אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ כִּי-אֱלִישֶׁה הַנְּבִיא אֲשֶׁר בְּיִשְׂרָאֵל יִגִּיד
לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְבַר בְּחַדְרֵי
13 מִשְׁכְּבֶךָ: וַיֹּאמֶר לְכֹנָן וּרְאוּ אֵיכָה הוּא וְאִשְׁלַח וְאֶקְחָהוּ
14 וַיִּגְדֵּל לּוֹ לֵאמֹר הִנֵּה בְרַחְוֵי: וַיִּשְׁלַח שְׂמָה סוּסִים וּרְכָב
טו וְחִיל כְּבֹד וַיִּבְאוּ לַיְלָה וַיִּקְפוּ עַל-הָעִיר: וַיִּשְׁפֹּם מִשְׁרַת
אִישׁ הָאֱלֹהִים לְקוּסֵם וַיֵּצֵא וְהִנֵּה חִיל סוּבְבֵי אֶת-הָעִיר
וְסוּסֵי וּרְכָבֵי וַיֹּאמֶר נִעְדוּ אֵלָיו אַחֵה אֲדֹנָי אֵיכָה נַעֲשֶׂה:
וַיֹּאמֶר אֶל-תִּירָא כִּי רַבִּים אֲשֶׁר אֲתֹנּוּ מֵאֲשֶׁר אֹתָם:
17 וַיִּתְפַּלֵּל אֱלִישֶׁה וַיֹּאמֶר יְהוָה פָּקַח נָא אֶת-עֵינָיו וַיִּרְאֵה
וַיִּפְקַח יְהוָה אֶת-עֵינָיו הַנֶּעֱר וַיִּרְאֵה וְהִנֵּה הָעִיר מְלֵאָה
18 סוּסִים וּרְכָבֵי אִישׁ סָבִיבֵת אֱלִישֶׁה: וַיִּרְדּוּ אֵלָיו וַיִּתְפַּלֵּל
אֱלִישֶׁה אֶל-יְהוָה וַיֹּאמֶר הֲדָ נָא אֶת-הַגּוֹי הַזֶּה בַּסְּנּוּרִים
19 וַיִּבְסֵם בַּסְּנּוּרִים כַּדְּבַר אֱלִישֶׁה: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֱלִישֶׁה
כ לֹא-זֶה הַדְּרָךְ וְלֹא-זֶה הָעֵיר לְכֹנָן אַחֲרָי וְאֹלֵכֶה אֲתָכֶם
כ אֶל-הָאִישׁ אֲשֶׁר תִּבְקֹשׁוּן וַיִּלֶךְ אֹתָם שְׁמֹרֹנָה: וְהִלֵּךְ
כבָּאֵם שְׁמֹרוֹן וַיֹּאמֶר אֱלִישֶׁה יְהוָה פָּקַח אֶת-עֵינָי אֱלֹהֵי
וּרְאוּ וַיִּפְקַח יְהוָה אֶת-עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה בְּתוֹךְ
21 שְׁמֹרוֹן: וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל אֶל-אֱלִישֶׁה כִּרְאֹתָו
22 אֹתָם הֲאֵנָה אַכָּה אֲבִי: וַיֹּאמֶר לֹא תִכָּה
הָאִשֶׁר שְׁבִית בְּחַרְבֶּךָ וּבִקְשֶׁתְךָ אֲתָהּ מִפָּה שִׁים
לָהֶם וּמִים לִפְנֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיִּלְכּוּ אֶל-
23 אֲדֹנֵיהֶם: וַיִּכְרֶה לָהֶם כֶּרֶחַ גְּדוּלָה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ
וַיִּשְׁלְחוּם וַיִּלְכּוּ אֶל-אֲדֹנֵיהֶם וְלֹא-יָסְמוּ עוֹד גְּדוּרֵי אָרֶם
לְבוֹא

†demiff

†ubi

† Gen. 19: 11. *Quid dicit, ne timeas; quia multi sunt qui habent, prae illis qui cum eis.*

† Gen. 19: 11.

† contrivium

Syros ipsum quarentes excoecat.

& Samarium perducit, trucidati tamen non permittit, sed recreatos cibis dimitti voluit.

v. 10. וְהִזְהִירוּ ק' v. 13. אֵיכֹן ק'

לבוא בארץ ישראל:

2 4 ויהי אחרי כן ויקבץ בן-הנר מלך-אדם את-כל

Samaria dei obfidetur & fame premitur,

מחנהו ויעל ויצר על-שמרון: ויהי רעב גדול בשמרון כה והנה צרים עליה עד היות ראש-חמור בשמנים כסף

† Num. 23: 30. † ex lxi.

2 6 ורבע הקב חרי יונים בחמשה כסף: ויהי מלך ישראל עבר על-החמה ואשה צעקה אליו לאמר הושיעה

† excrementi columbarum.

אדני חמלה: ויאמר אלי-ושעה יהוה מאין אושיעה

2 7 המדבגן או מן-הקב: ויאמר לה חמלה מה-לך

2 8 ותאמר האשה הזאת אמרה אלי תני את-בנך

ונאכלנו היום ואת-בני נאכל מחר: ונבישל את-בני

ונאכלהו ואמר אליה ביום האחר תני את-בנך

ונאכלנו ומחבא את-בנה: ויהי כשמע חמלה את-ל

דבכי האשה ויקרע את-בגדיו והוא עבר על-החמה

וירא העם והנה השק על-בשרו מבית: ויאמר כה

cuius culpam Rex Elia imputat eique mortem minatur;

3 1 עשה-לי אלהים וכה יוסף אם-יעמר ראש אלישע

בן-שפט עליו היום: ואלישע ישב בביתו וחזקנים

3 2 ישבים אתו וישלח איש מלפניו במרס ונבא המלאך

אליו והוא אמר אל-הזקנים הלאיתם כי-שלח בך

המרצת הזה להסיר את-ראשי ראו נבא המלאך

סגרו הדלת ולחצתם אתו בדלת הלוא קול רגלי

אדניו אחרי: עודנו מדבר עמם והנה המלאך ירד

3 3 אליו ויאמר הנה זאת הרעה מאת יהוה מה-אוהיל

ליהוה עוד:

ויאמר אלישע שמעו דברי-יהוה כה אמר יהוה בעת א

CAP. 7. VII. Qui copiam omnium re-um pradicat in posterum diem, cui reuentus re-pondit,

מחר סאה-סלת בשקל וסאתים שערים בשקל בשער

שמרון: ויען השליש אשר לפלה נשען על-ידו את

איש האלהים ויאמר הנה יהוה עשה ארבות בשמים

היהוה הדבר הזה ויאמר הנכה ראה בעיניך ומשם

לא Kkkk , , , ,

הר' רגושה 32. דכיונים ק 25.

לא תאכל :

nuntiantibus leprosis, qui hostium castra vacua inuenerunt, panico terrore percussis & aufugientibus Syria.

3 וַאֲרַבְעָה אַנְשִׁים הָיוּ מִצֹּרְעִים פָּתַח הַשַּׁעַר וַיֹּאמְרוּ
 אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מַה אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים פֶּה עַד־
 4 מָתְנוּ : אִם־אָמַרְנוּ נָבוֹא הָעִיר וְהָרַעַב בְּעִיר
 וּמָתְנוּ שָׁם וְאִם־יִשְׁבְּנוּ פֶּה וּמָתְנוּ וְעַתָּה לָכֵן
 וְנִפְלֵה אֶל־מַחְנֵה אֲרָם אִם־יָחִינוּ נָחִיָּה וְאִם־יָמִיתֵנוּ
 ה וּמָתְנוּ : וַיִּקְמוּ בְנֵשֶׁף לָבוֹא אֶל־מַחְנֵה אֲרָם וַיָּבֹאוּ עַד־
 6 קֶצֶה מַחְנֵה אֲרָם וְהָנִיחַ אִיזֶשֶׁם אִישׁ : וְאֵלֶּי הַשְּׁמִיעִי
 אֶת־מַחְנֵה אֲרָם קוֹל רֶכֶב וְקוֹל סוּס קוֹל הֵיל גְּדוֹל
 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אֶחָיו הִנֵּה שָׁכַר־עָלֵינוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
 אֶת־מַלְכֵי הַחֲתָיִם וְאֶת־מַלְכֵי מִצְרַיִם לָבוֹא עָלֵינוּ :
 7 וַיִּקְמוּ וַיִּנָּסוּ בְנֵשֶׁף וַיַּעֲזְבוּ אֶת־אֹהֲלֵיהֶם וְאֶת־סוּסֵיהֶם
 וְאֶת־חֲמֹרֵיהֶם הַמַּחְנֵה כַּאֲשֶׁר הָיָא וַיִּנָּסוּ אֶל־נַפְשָׁם :
 8 וַיָּבֹאוּ הַמִּצְרָעִים הָאֵלֶּה עַד־קֶצֶה הַמַּחְנֵה וַיָּבֹאוּ אֶל־
 אֹהֶל אֶחָד וַיֵּאָכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׂאוּ מִשֶּׁם כֶּסֶף וְזָהָב וּבָגָדִים
 וַיֵּלְכוּ וַיִּטְמְנוּ וַיִּשְׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־אֹהֶל אֶחָד וַיִּשְׂאוּ מִשֶּׁם
 9 וַיֵּלְכוּ וַיִּטְמְנוּ : וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ לֹא־בָן אֲנַחְנוּ
 עֹשִׂים הַיּוֹם הַזֶּה יוֹם־בִּשְׂרָה הוּא וְאֲנַחְנוּ מַחֲשִׁים וְחַכְיָנוּ
 עַד־אֹדֶר הַבָּקָר וּמִצְאָנוּ עֵינֵינוּ וְעַתָּה לָכֵן וְנִבְאָה וְנִגְדֶּה בֵּית
 י הַמֶּלֶךְ : וַיָּבֹאוּ וַיִּקְרְאוּ אֶל־שַׁעַר הָעִיר וַיִּגְדִּדוּ לָהֶם לֵאמֹר
 בָּאנוּ אֶל־מַחְנֵה אֲרָם וְהָנִיחַ אִיזֶשֶׁם אִישׁ וְקוֹל אֲרָם כִּי
 אִם־הַסּוּס אֲסוּר וְהַחֲמֹר אֲסוּר וְאֹהֲלִים כַּאֲשֶׁר הֵמָּה :
 10 וַיִּקְרְאוּ הַשַּׁעֲרִים וַיִּגְדִּדוּ בֵּית הַמֶּלֶךְ פְּנִימָה : וַיִּקַּם הַמֶּלֶךְ
 לַיְלָה וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדָּיו אַנְיָדָה־נָא לָכֶם אֶת־אֲשֶׁר־
 עָשׂוּ לָנוּ אֲרָם יָדְעוּ כִּי־רַעֲבִים אֲנַחְנוּ וַיֵּצְאוּ מִן־הַמַּחְנֵה
 לְהַחֲבִירָה בְּהַשְׂדֵּה לֵאמֹר כִּי־יֵצְאוּ מִן־הָעִיר וְנִתְּפָשׂוּם
 13 חַיִּים וְאֶל־הָעִיר נָבֹא : וַנַּעַן אֶחָד מֵעַבְדָּיו וַיֹּאמֶר וַיִּקְחוּ
 נָא חֲמִשָּׁה מִן־הַסּוּסִים הַנִּשְׂאָרִים אֲשֶׁר נִשְׂאָרוּ־בָּהּ
 הַנֶּם

בשדה ק' 12. 7. הפטרת מצורע 7.3.

הָנֶם כָּל־הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִשְׁאָרוּ כִּי הָנֶם כָּל־
 הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־תָּמוּ וְנִשְׁלַחַּה וְנִרְאָה : וַיִּקְהוּ שְׁנֵי 4
 רֶכֶב סוּסִים וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲרֵי מַחְנֵה־אָרֶם לֵאמֹר
 לָכוּ וּרְאוּ : וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵיהֶם עַד־הַיַּרְדֵּן וַהֲנִה כָּל־הַיַּרְדֵּן מִלְּאֵה
 בְּגָדִים וּבְלִים אֲשֶׁר־הִשְׁלִיכוּ אָרֶם בְּהַחֲפוּם
 וַיֵּשְׁבוּ הַמִּלְּאִים וַיִּגְדוּ לַמֶּלֶךְ : וַיֵּצֵא הָעַם וַיִּכּוּ אֶת־ 6
 מַחְנֵה אָרֶם וַיְהִי סָאֵה־סֹלֶת בְּשֶׁקֶל וּסְאֵתִים שְׁעָרִים
 בְּשֶׁקֶל כְּדַבַּר יְהוָה : וַהֲמֶלֶךְ הִפְקִיד אֶת־הַשְּׁלִישׁ אֲשֶׁר־ 7
 נִשְׁעַן עַל־יָדוֹ עַל־הַשְּׁעָר וַיִּרְמְסוּהוּ הָעַם בְּשֶׁעַר וַיָּמָת
 כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּרֹדֶת הַמֶּלֶךְ
 אֵלָיו : וַיְהִי כְּדַבַּר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר 8
 סְאֵתִים שְׁעָרִים בְּשֶׁקֶל וּסְאֵה־סֹלֶת בְּשֶׁקֶל יִהְיֶה כַּעַת
 מִחֵר בְּשֶׁעַר שְׁמָרוֹן : וַיַּעַן הַשְּׁלִישׁ אֶת־אִישׁ הָאֱלֹהִים 9
 וַיֹּאמֶר וַהֲנִה יְהוָה עֲשָׂה אֲרֻבוֹת בַּשָּׁמַיִם הִיְהִיָּה כְּדַבַּר
 הַזֶּה וַיֹּאמֶר הִנֵּה רָאָה בְּעֵינַיָּךְ וּמִשָּׁם לֹא תֵאָבֵל : וַיְהִי־ 10
 לוֹ בֶן וַיִּרְמְסוּ אֹתוֹ הָעַם בְּשֶׁעַר וַיָּמָת :

וְאֵלֵי־שֵׁעַ דִּבֶּר אֶל־הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הָחִיָּה אֶת־בְּנָהּ א
 לֵאמֹר קוּמִי וּלְכִי אִתִּי וּבִיתְךָ וּגְוִירֵי בְּאִשֶׁר תִּגְוִירֵי כִּי־קָרָא
 יְהוָה לְרֵעִב וְגַם־בָּא אֶל־הָאָרֶץ שֶׁבַע שָׁנִים : וַתִּקַּם 2
 הָאִשָּׁה וַתַּעַשׂ כְּדַבַּר אִישׁ הָאֱלֹהִים וַתֵּלֶךְ הִיא וּבִיתָהּ
 וַתֵּגֶר בְּאָרֶץ־פְּלִשְׁתִּים שֶׁבַע שָׁנִים : וַיְהִי מִקְצֵה שֶׁבַע 3
 שָׁנִים וַתֵּשֶׁב הָאִשָּׁה מֵאָרֶץ פְּלִשְׁתִּים וַתֵּצֵא לְצִיֶּקֶק אֶל־
 הַמֶּלֶךְ אֶל־בֵּיתָהּ וְאֶל־שָׂדֶה : וַהֲמֶלֶךְ מִדִּבַּר אֶל־ 4
 גְּחֹזֵי גֵעַר אִישׁ־הָאֱלֹהִים לֵאמֹר סִפְרָה־נָּא לִי אֵת כָּל־
 הַגְּדֹלוֹת אֲשֶׁר־עָשָׂה אֵלֵי־שֵׁעַ : וַיְהִי הוּא־מִסְפֵּר לַמֶּלֶךְ 5
 אֶת־אֲשֶׁר־הָחִיָּה אֶת־חַמְצֵת וַהֲנִה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הָחִיָּה
 אֶת־בְּנָהּ לְצִיֶּקֶק אֶל־הַמֶּלֶךְ עַל־בֵּיתָהּ וְעַל־שָׂדֶה וַיֹּאמֶר
 גְּחֹזֵי אֲדַנִּי הַמֶּלֶךְ וְאֶת־הָאִשָּׁה וְהִנֵּה בְּנָהּ אֲשֶׁר־הָחִיָּה 6
 אֵלֵי־שֵׁעַ Kkkk 2 י י י י

CAP. 7
 VIII.
 Elifa Sunami-
 tidem ob fa-
 nem aliò
 commigrare
 iubet, quæ
 redux bona
 sua interce-
 dente pro ea
 ap. Regem
 Gechal, re-
 cipit.

עד כאן v. 20. כחפזם ב' v. 15. יהמון ק' v. 13.
 את ק' v. 1. הפטרת מצורע

6 וַיִּשְׁאַל הַמֶּלֶךְ לְאִשָּׁה וַתִּסְפָּרֵהוּ וַיִּתֵּן־לָהּ
הַמֶּלֶךְ סָרִיס אֶחָד לֵאמֹר הִשִּׁיב אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ וְאֵת
כָּל־תְּבוּאֹת הַיִּשָּׁרָה מִיּוֹם עֹנְבָה אֶת־הָאָרֶץ וְעַד־עַתָּה:

Idem Benhadado mortem, Chafaeli vero regnum Syrix, & Hraeliis mala praedicat.

7 וַיָּבֹא אֱלִישֶׁעַ דְּמִשְׁק וּבִן־הַדָּר מֶלֶךְ־

אֲרָם חָלָה וַיִּגְדֹּל־לוֹ לֵאמֹר בֹּא אִישׁ הָאֱלֹהִים עִד־הִנֵּה:

8 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־חֻזַּאֵל קַח בִּידֶךָ מִנְחָה וְלֵךְ

לְקַרְאֵת אִישׁ הָאֱלֹהִים וּרְשֵׁת אֶת־יְהוָה מֵאוֹתוֹ

9 לֵאמֹר הָאֲחִיָּה מַחְלִי זֶה: וַיֵּלֶךְ חֻזַּאֵל לְקַרְאֵתוֹ

וַיִּקַּח מִנְחָה בִּידוֹ וְכָל־טוֹב דְּמִשְׁק מִשָּׂא אַרְבָּעִים

10 זָמָל וַיָּבֹא וַיַּעֲמֵד לִפְנֵי וַיֹּאמֶר בְּנֵךְ בֶּן־הַדָּר מֶלֶךְ־

אֲרָם שְׁלַחְנִי אֵלֶיךָ לֵאמֹר הָאֲחִיָּה מַחְלִי זֶה:

11 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱלִישֶׁעַ לֵךְ אָמַר־לֹא תִּיְהִי תַחֲיָה וְהָרַגְנִי

12 יְהוָה כִּי־מוֹת יָמוּת: וַיַּעֲמֵד אֶת־פָּנָיו וַיִּשֶׂם עַד־בֶּשֶׂת וַיִּבֶךְ

13 אִישׁ הָאֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר חֻזַּאֵל מְדוּעַ אֲרַגְנִי בְכֵה וַיֹּאמֶר

14 בִּי יָדַעְתִּי אֶת אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל רַעָה

15 מִבְּצֻרֵיהֶם תִּשְׁלַח בָּאִשׁ וּבַחֲרִיָּהִם בַּחֲרֹב תַּהַרְגֵם

16 וְעַלְלֵיהֶם תִּרְשָׁט וְהָרַתִּיהֶם תִּבְמַקַּע: וַיֹּאמֶר חֻזַּאֵל

17 בִּי מַה עֹבְדֶךָ הַפֶּלֶב בִּי יַעֲשֶׂה חֲדָרְךָ הַגְּדוֹל הַזֶּה

18 וַיֹּאמֶר אֱלִישֶׁעַ הָרַגְנִי יְהוָה אֲתָךְ מֶלֶךְ עַל־אֲרָם: וַיֵּלֶךְ

19 מֵאֵת אֱלִישֶׁעַ וַיָּבֹא אֶל־אֲדֹנָיו וַיֹּאמֶר לוֹ מֵהָאָמַר לֵךְ

20 וַיֹּאמֶר אָמַר לִי חִיָּה תַחֲיָה: וַיְחַל מִמַּחֲרַת וַיִּקַּח

21 הַמֶּכְבֵּר וַיִּטְבַּל בְּמַיִם נִיפְרָשׁ עַל־פָּנָיו וַיָּמָת וַיִּמְלֶךְ

+fragulam.

22 חֻזַּאֵל תַּחֲתָיו: וּבִשְׁנַת חֲמֹשׁ לְיֹרָם

23 בֶּן־אַחַב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיְהוֹשִׁעַט מֶלֶךְ יְהוּדָה מֶלֶךְ־

24 יְהוּדָה בֶּן־הוֹשִׁעַט מֶלֶךְ יְהוּדָה: בֶּן־שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם

25 שָׁנָה הָיָה בְּמַלְכוּ וַיִּשְׁמַנָּה שָׁנָה מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם: וַיֵּלֶךְ

26 בְּרַחֲקֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר עָשָׂה בֵּית אַחַב בִּי בֵּית־

27 אַחַב הִוְתַּחֲלוּ לְאִשָּׁה וַיַּעַשׂ חָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה: וְלֹא־

אָבָה

שְׁנַיִם ק. v. 17. ל. ק. v. 10.

אָבָה יְהוּדָה לְהִשְׁחִית אֶת־יְהוּדָה לְמַעַן דָּוִד עַבְדּוֹ
כַּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ לֵאמֹר לֹא יִירָד לְבָנָיו כָּל־הַיָּמִים׃ בְּיָמָיו כ
פָּשַׁע אֲדָוִם מִתַּחַת יַד־יְהוּדָה וַיִּמְלֹכוּ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ׃
וַיַּעֲבֹר יוֹרָם צְעִירָה וְכָל־הָרֶכֶב עִמּוֹ וַיְהִי־הוּא קָם לַיְלָה 2 1
וַיִּכֶר אֶת־אֲדָוִם הַסַּבִּיב אֵלָיו וְאֵת שְׂרָי הָרֶכֶב וַיִּגַּס
הָעָם לְאַהֲלָיו׃ וַיִּפְשַׁע אֲדָוִם מִתַּחַת יַד־יְהוּדָה עַד הַיּוֹם 2 2
זֶהוּ אִזּוֹ תִּפְשַׁע לְבָנָה בְּעַת הַחַיִּים׃ וַיַּחַר דָּבְרֵי יוֹרָם 2 3
וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה חֲלָאֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים
לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב יוֹרָם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבֹּר עִם־אֲבֹתָיו 2 4
בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ אַחֲזִיהוּ בֶן־מַחֲזִיב׃

בְּשֵׁנַת שְׁתַּיִם עָשְׂרָה שָׁנָה לְיוֹרָם בֶּן־אֲחָאָב כה
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ אַחֲזִיהוּ בֶן־יְהוֹרָם מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־ 2 6
עָשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה אַחֲזִיהוּ בְּמָלְכוֹ וּשְׁנָה אַחֶרֶת מֶלֶךְ
בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ עַתְלִיהוּ בַת־עַמְרֵי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃
וַיֵּלֶךְ בְּדָרֶךְ בֵּית אֲחָאָב וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינָיו יְהוָה כְּבֵית 2 7
אֲחָאָב כִּי חָתַן בֵּית־אֲחָאָב הוּא׃ וַיֵּלֶךְ אֶת־יוֹרָם בֶּן־ 2 8
אֲחָאָב לְמַלְחָמָה עִם־חֹזַיִל מֶלֶךְ־אָרָם בְּרַמֶּת גִּלְעָד
וַיָּבֹאוּ אַרְמִים אֶת־יוֹרָם׃ וַיֵּשֶׁב יוֹרָם הַמֶּלֶךְ לְהַתְּרַפָּא 2 9
בְּיֹרְעָאֵל מִן־חַמְכִּים אֲשֶׁר יִכּוּ אַרְמִים בְּרַמֶּת בְּהַלְחִמוֹ
אֶת־חֹזַיִל מֶלֶךְ אָרָם וְאַחֲזִיהוּ בֶן־יְהוֹרָם מֶלֶךְ יְהוּדָה
יָרַד לְרֹאשֵׁי אֶת־יוֹרָם בֶּן־אֲחָאָב בְּיֹרְעָאֵל כִּי־חָלָה
הוּא׃ וְאֵלִישָׁע הַנְּבִיאָ קָרָא לְאֶחָד מִבָּנָיו א
הַנְּבִיאִים וַיֹּאמֶר לוֹ חַגֵּר מִתְּנֶיךָ וְקַח פֶּה הַשֶּׁמֶן הַזֶּה 2 1
בִּידֶךָ וְלֶךְ רָמֹת גִּלְעָד׃ וּבָאתְּ שָׁמָּה וְרָאִיתָ שָׁם יְהוּא 2
בֶּן־יְהוֹשָׁפָט בֶּן־נַמְשִׁי וּבָאתְּ וְהִקְמַתוּ מִתּוֹךְ אֲחָיו
וְהִבִּיאתְּ אֹתוֹ חָדָר בְּחָדָר׃ וְלָקַחְתְּ פֶּה־הַשֶּׁמֶן וַיִּצְקַתְּ 3
עַל־רֹאשׁוֹ וְאָמַרְתְּ כֹה־אָמַר יְהוָה מִשְׁחִיתֶיךָ לְמֶלֶךְ אֶל־
יִשְׂרָאֵל וּפְתַחְתְּ הַדְּלֹת וְנִסְתְּהוּ וְלֹא תִחְכְּדוּ׃ וַיֵּלֶךְ 2 4

Ahasia filius & successor non melior, mature obit.

CAP. IX. Iehu R. Sa. maria vna. eius.

יייי ג 3 Kkkk הנער

ה הנער הנער הנביא רמת גלעד: ויבא והזה שרי החיל
 וישבים ויאמר דבר לי אליה השר ויאמר יהוא אל-מי
 6 מכלנו ויאמר אליה השר: ויקם ויבא הפיתה ויצק
 השמן אל-ראשו ויאמר לו כה-אמר יהודה אלהי
 ישראל משחתיה למלך אל-עם יהוה אל-ישראל:
 7 והפיתה את-בית אחאב אדניה ונקמתי דמי עבדי
 8 הנביאים ודמי כל-עבדי יהוה מיד איזבל: ואבד כל-
 בית אחאב והכרתי לאחאב משתין בקיר ועצור ועזוב
 9 בישראל: ונתתי את-בית אחאב כבית ירבעם בן-נבט
 י וכבית בעשא בן-אחיה: ואת איזבל יאכלו הכלבים
 11 בחלק יזרעאל ואין קבר ויפתח הדלת וינס: והוא
 יצא אל-עבדי אדניו ויאמר לו השלום מדוע בא-
 המישע הזה אליה ויאמר אליהם אתם ידעתם את-
 12 האיש ואת-שיחו: ויאמרו שקר הגד-נא לנו ויאמר
 כזאת וכזאת אמר אלי לאמר כה אמר יהוה משחתיה
 13 למלך אל-ישראל: וימהרו ויקחו איש בגדו וישמו
 מתתיו אל-גרם המעלות ויתקעו בשופר ויאמרו מלך
 14 יהוא: ויתקשר יהוא בן-יהושפט בן-נמיש אל-יורם
 ויורם היה שמר ברמת גלעד הוא וכל-ישראל מפני
 15 חזאל מלך ארם: וישב יהורם המלך להתרפא
 בזרעאל מן-המפנים אשר יכחו ארמים בחלחמו את-
 חזאל מלך ארם ויאמר יהוא אם-יש נפשכם אל-יצא
 16 פליט מן-העיר ללכת למיד בזרעאל: וירפב יהוא וילך
 זרעאלה כי יורם שכב שמה ואחיה מלך יהודה ירד
 17 לראות את-יורם: והצפה עמד על-המגדל בזרעאל
 וירא את-שפעת יהוא בכאו ויאמר שפעת אני ראה
 ויאמר יהורם קח רכב ושלח לקראתם ויאמר
 18 השלום: וילך רכב הסוס לקראתו ויאמר כה-אמר

המלך

להגיד ק' 15. v.

ad Achabi
serpem de-
lendam.

& ab exercitu
saluatus.

Ierusalem
tendit cum
copiis,

המלך השלום ויאמר יהוא מה לך ולשלום סב אל-
 אחריו ויגד הצפה לאמר בא המלאך עד-הם ולא-
 שב: וישלח רכב סוסים שני ויבא אל-הם ויאמר כה-אמר
 19 המלך השלום ויאמר יהוא מה לך ולשלום סב אל-
 אחריו: ויגד הצפה לאמר בא עד-אליהם ולא-שב כ

1 ductus 2

1 והמנהג כמנהג יהוא בן נמשי כי בשגעון ינהג: ויאמר
 יהורם אסר ויאסר רכבו ויצא יהורם מלך ישראל
 ואחיהו מלך יהודה איש ברכבו ויצאו לקראת יהוא
 2 וימצאוהו בחלקת נבות חזרעאלי: ויהי פראות יהורם
 את יהוא ויאמר השלום יהוא ויאמר מה השלום עד-
 זנבני איזבל אמך וכשפיה הרבים: ויהפך יהורם ידיו
 3 ונגס ויאמר אל אחיהו מרמה אחיה: ויהוא מלא ידו
 4 בקשת ויהו את יהורם בין ורעיו ויצא חצי מלבו ויכרע
 ברכבו: ויאמר אל בדקר שלשה שא השלכהו בחלקת כה
 שדה נבות חזרעאלי כי זכר אני ואמה את רכבים
 צמדים אחרי אחאב אביו ויהודה נשא עליו את-המשה
 6 הזה: אם לא את-דמי נבות ואת-דמי בניו ראיתי
 אמיש נאם יהוה ושלמתי לך בחלקה הזאת נאם-
 יהוה ועתה שא השלכהו בחלקה כדבר יהוה:
 7 ואחיהו מלך יהודה ראה ונגס הרך בירת הגן וירדף
 אחריו יהוא ויאמר נס-אתו הכהו אל-המרפבד
 במעלה-גור אשר את-יבלעם ויגס מגדו וימת
 8 שם: וירכבו אתו עבדיו ויושלמה ויקברו אתו
 בקברתו עם אבותיו בעיר דוד:

& obuiam
 sibi cuntes
 Ioramum
 Achasiam-
 que interfi-
 cit.

9 ובשנת אחת עשרה שנה ליוזם בן-אחאב
 מלך אחזיה על-יהודה: ויבוא יהוא יורעאלה ואיזבל ל-
 שמעה ותשם בפוך עיניה ותישב את-ראשה ותשקה
 3 בעד החלון: ויהוא בא בשער ותאמר השלום זמרי

& Ifabelem e
 fenestra prae-
 cipitariusubet,

הרג
 שלשו ק' 25. ז

2 הַרְגוּ אֶדְנֵי: וַיִּשְׂא פְנָיו אֶל-הַחֲלוּן וַיֹּאמֶר מִי אֲתִי מִי
 3 וַיִּשְׁקִיפוּ אֵלָיו שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה סְרִיסִים: וַיֹּאמֶר שְׁמָטוּהָ
 וַיִּשְׁמָטוּהָ וַיִּזְ מַדְמָה אֶל-הַקִּיר וְאֶל-הַסּוּסִים וַיִּרְמָסְנָה:
 4 וַיָּבֹאוּ וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיֹּאמֶר פְּקֹדוּנָא אֶת-הָאֲרוּרָה הַזֹּאת
 לָהּ וּקְבֹרֶיהָ כִּי בַת-מֶלֶךְ הִיא: וַיִּלְכוּ לְקַבְרָהּ וְלֹא מָצְאוּ
 6 כִּהֵן כִּי אִם-הַגְּלָגֶלֶת וְהַרְגָלִים וּכְפֹת הַיָּדַיִם: וַיִּשְׁכְּבוּ
 וַיִּגְדְּלוּ לוֹ וַיֹּאמֶר דְּבַר-יְהוָה הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד-עַבְדּוֹ
 אֱלֹהֵי הַתְּשֻׁבִי לֵאמֹר בַּחֲלֹק יִזְרְעָאל יֹאכְלוּ הַפְּלִבִּים
 7 אֶת-בִּשְׂרֵי אִיזֹבֵל: וְהָיְתָ נִבְלַת אִיזֹבֵל כְּרֹמֶן עַל-פְּנֵי
 הַשָּׂדֶה בַּחֲלֹק יִזְרְעָאל אֲשֶׁר לֹא-יֹאמְרוּ זֹאת אִיזֹבֵל:
 א וְלֹא-חָאֵב שְׁבָעִים פְּנִים בְּשִׁמְרוֹן וַיִּכְתֹּב יְהוָה
 סְפָרִים וַיִּשְׁלַח שְׁמָרוֹן אֶל-שְׂרֵי יִזְרְעָאל הַזִּקְנִים וְאֶל-
 2 הָאֲמֹנִים אַחֲאֵב לֵאמֹר: וַעֲתָה כִּכְּאֵל הַסֵּפֶר הַזֶּה אֵלֵיכֶם
 וְאַתְּכֶם בְּנֵי אֲדֹנֵיכֶם וְאַתְּכֶם הִרְכַּב וְהַסּוּסִים וְעִיר מְכַזֵּר
 3 וְהַנֶּשֶׁק: וּרְאִיתֶם הַטּוֹב וְהַיָּשֵׁר מִבְּנֵי אֲדֹנֵיכֶם וּשְׁמַתֶּם
 4 עַל-כַּפְּאֵי אַבְיֹו וְהִלַּחְמוּ עַל-בֵּית אֲדֹנֵיכֶם: וַיִּרְאוּ מְאֹד
 מְאֹד וַיֹּאמְרוּ הִנֵּה שְׁנֵי הַמְּלָכִים לֹא-עָמְדוּ לְפָנָיו וְאִיךָ
 ה נִעְמַד אֲנַחְנוּ: וַיִּשְׁלַח אֲשֶׁר-עַל-הַכְּבִיר וְאֲשֶׁר-עַל-
 הָעִיר וְהַזִּקְנִים וְהָאֲמֹנִים אֶל-יְהוָה: לֵאמֹר עַבְדֶּיךָ
 אֲנַחְנוּ וְכָל אֲשֶׁר-תֹּאמֶר אֵלֵינוּ נַעֲשֶׂה לֹא-נִמְלֶךְ אִישׁ
 6 הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה: וַיִּכְתֹּב אֵלֵיהֶם סֵפֶר שְׁנֵית לֵאמֹר
 אִם לִי אַתֶּם וְלִקְלִי אַתֶּם שְׁמָעִים קָחוּ אֶת-רֵאשֵׁי אַנְשֵׁי
 בְּנֵי-אֲדֹנֵיכֶם וּבָאוּ אֵלַי כַּעַת מַחֵר יִזְרְעָאלָהּ וּבְנֵי הַמֶּלֶךְ
 7 שְׁבָעִים אִישׁ אֶת-גְּדֹלֵי הָעִיר מִגְּדֹלֵי אֹתָם: וַיְהִי כִכְּאֵל
 הַסֵּפֶר אֵלֵיהֶם וַיִּקְחוּ אֶת-בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁחָטוּ שְׁבָעִים
 אִישׁ וַיִּשְׁמְרוּ אֶת-רֵאשֵׁיהֶם בְּדוּדִים וַיִּשְׁלְחוּ אֵלָיו
 8 יִזְרְעָאלָהּ: וַיָּבֹאוּ הַמֶּלֶךְ וַיִּגְדְּלוּ לֵאמֹר הֵבִיאוּ רֵאשֵׁי
 בְּנֵי-הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר שִׁימוּ אֹתָם שְׁנֵי צִבְרִים פְּתַח-הַשַּׁעַר
 עַד

quius carnem
cane deuo-
tarunt.

CAP. X.
Hinc omnes
Achabi filios
totamque fa-
miliam delet

7caervi

ויהיתה ק. 37. שמטוה ק. 33. v.

9 עד הנקד : ויהי כפקד ויצא ויעמר ויאמר אל כל
 העם צדקים אתם הנה אני קשרתי על-אדני ואהרגו
 ומי הנה את כל-אלה : דעו אפוא כי לא יפל מדבר
 יהוה ארצה אשר דבר יהוה על-בית אחאב ויהוה
 עשה את אשר דבר ביד עבדו אליהו : ויך יהוא את
 11 כל הנשאים לבית אחאב בזרעאל וכל גדוליו
 ומדעיו וכהגיו עד בלתי השאיר לו שריד : ויקם ויבא
 12 וילך שמרון הוא בית עקד הרעים בדרך : ויהוא מצא
 13 את אחי אחזיהו מלך יהודה ויאמר מי אתם ויאמרו
 אחי אחזיהו אנחנו ונרד לשלום בני המלך ובני
 הגבירה : ויאמר תפשו חיים ותפשו חיים וישחטום
 14 אל בור בית עקד ארבעים ושנים איש ולא השאיר
 איש מהם : וילך משם וימצא את
 15 יהונדב בן רכב לקראתו ויברכהו ויאמר אליו היש
 את לבכה ישר באשר לבגלי עם לבכה ויאמר יהונדב
 יש וגיש הנה את ידך ויתן ידו ויעלהו אליו אל-
 16 המרפכה : ויאמר לכה אתי וראה בקנאתי ליהוה
 17 וירכבו אתו ברכבו : ויבא שמרון ויך את כל-
 הנשאים לאחאב בשמרון עד השמדו כדבר יהוה
 18 אשר דבר אל-אליהו : ויקבץ יהוא את כל-
 העם ויאמר אלהם אחאב עבד את הפעל מעט יהוא
 19 יעבדנו הרבה : ועתה כל נביאי הפעל כל עבדיו
 וכל כהניו קראו אלי איש אל-פקד כי זבח גדול לי
 לפעל כל אשר יפקד לא יהיה ויהוא עשה בעקבה
 למען האבד את עבדי הפעל : ויאמר קדשו כ
 20 עצרה לפעל ויקראו : וישלח יהוא בכל ישראל ויבאו
 כל עבדי הפעל ולא נשאר איש אשר לא בא ויבאו
 21 בית הפעל וימלא בית הפעל פה לפה : ויאמר לאשר
 על כככ LIII

Achafiz etiam agnatos tollit:

& Baalis sacerdotes omnes, summo solenni sacrificio, congregatos

f per fraudē.

על המלתחה הוציא לבושי לכל לעבדי הפעל ויצא להם
 23 המלבושי : ויבא יהוא ויהונדב בדרך בית הפעל
 ויאמר לעבדי הפעל חפשו וראו פן יישפה עמכם
 24 מעבדי יהוה כי אם עבדי הפעל לכהם : ויבאו לעשות
 זבחים ועלות ויהוא שם לו בחוץ שמנים איש ויאמר
 האיש אשר ימלט מן האנשים אשר אני מביא על-
 25 זה ידיכם נפשו תחת נפשו : והיו ככלתו לעשות העלה
 ויאמר יהוא לרצים ולשלישים באו הכוס איש אל יצא
 ויכוס לפי חרב וישלכו הרצים והשלישים וילכו עד-
 26 עיר בית הפעל : ויצאו את מצבות בית הפעל
 27 וישפוחו : ויתצו את מצבת הפעל ויתצו את בית
 הפעל וישמהו לזחראות עד היום : וישמר יהוא
 28 את הפעל מישראל : רק חטאי ירבעם בונגמ
 אשר החטיא את ישראל לא סר יהוא מאחריהם
 ענגלי הזקב אשר בית אל ואשר בן :
 29 ויאמר יהוה אל יהוא יען אשר-
 הטיבת לעשות הישר בעיני ככל אשר בלבבי עשית
 לבית אחאב בני רבעים ישבו לך על כסא ישראל :
 30 ויהוה לא שמר ללכת בתורת יהוה אלהי ישראל
 בכל לבבו לא סר מעל חטאות ירבעם אשר החטיא
 31 את ישראל : בימים ההם החל יהוה לקצות בישראל
 32 ויכס הואל בכל גבול ישראל : מן הירדן מזרח
 השמש את כל ארץ הגלעד הגרי והראובני והמנשי
 33 מערער אשר על גחל ארנו והגלעד והבשן : ויתר
 דברי יהוה וכל אשר עשה וכל גבורתו הלא הם
 כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל :
 34 לה וישב יהוא עם אבתיו ויקברו אתו בשמרון
 35 וימלך הואתו בנו מחמיו : והימים אשר
 36 מלך

f. veltiam.

f. patri-nas.

eneat, cul-turumque Baal. sbolet.

vitalos tam-cu non re-mouit.

Vnde a R. Sy-ria castigatus moritur.

למוצאות ק 27. v.

מלך יהוא על ישראל עשרים ושמונה שנה בשמרון:

ועתליה אסאחיהו וראתה כי מת בנה ותקם ותאבד את כל זרע הממלכה: ותקח יהוישבע בת המלך ורם אחות אחיהו את יואש בן אחזיה ותגנב אתו מתוך בני המלך הממותים אתו ואת מנקתו בחדר המטות ויסתרו אתו מפני עתליהו ולא הוקמת:

CAP. XI. Athalia regnum inuadit, sed, Deo providente, Ioas Achazie fil. conseruatus & a Pontif. M. Rex creatus.

ויהי אתה בית יהוא מתחבא שש שנים ועתליה מלכת על הארץ: ובשנה השביעית שלח

† quoad priuilegios, v. 19.

יהודע ויקח את שרי המאיות לכדי ולרצים ויבא אתם אליו בית יהוא ויכרת להם ברית וישבע אתם בבית יהוא וירא אתם את בן המלך: ויצוים לאמר ה

זה הדבר אשר תעשון השלשית מכם באי השבת ושמי משמרת בית המלך: והשלשית בשער סור והשלשית בשער אחר הרצים ושמרתם את משמרת

† depulsioue.

הבית מסח: ושתי הידות בכם כל יצאי השבת ושמרו את משמרת בית יהוא אל המלך: והקפתם על המלך סביב איש וכליו בידו והבא אל הישררות יומת והיו

את המלך בצאתו ובכאו: ויעשו שרי המאיות ככל אשר צוה יהודע הכהן ויקחו איש את אנשיו באי השבת עם יצאי השבת ויבאו אל יהודע הכהן: ויתן

הכהן לשרי המאיות את החנית ואת השלטים אשר למלך דוד אשר בבית יהוא: ויעמדו הרצים איש ו

וכליו בידו מפתח הבית הימנית עד כותף הבית השמאלית למזבח ולבית על המלך סביב: ויוצא

את בן המלך ויתן עליו את הנזר ואת העדות וימלט אתו וימשיחו ויכו כף ויאמרו יהי המלך:

ותשמע עתליה את קול הרצין העם: כ כ כ ב LIII ותבא

Atalja

המאות ק' v. 4. המומתים ק' v. 2. ראתה ק' v. 1. כמצי בוס v. 12. המאות ק' v. 10. המאות ק' v. 9.

14 ותבא אל העם בית יהוה: ותרא והנה המלך עמד על
 העמוד כמשפט השרים והחצצרות אל המלך וכל
 עם הארץ שמח ותקע בחצצרות ותקע עתליה את
 15 בגדיה ותקרא קשר קשר: ויצו יהוידע חכהן את שרי
 המאזות ופקדי החיל ויאמר אליהם הוציאו אתה אל
 מבית לשדרת והבאו אחריה חמת בחרב כי אמר
 16 חכהן אל-תומת בית יהוה: וישמו לה ידים ותבוא דרך
 17 מבוא הסוסים בית המלך ותומת שם: ויכרת
 יהוידע את חבלי בית בין יהוה ובין המלך ובין העם להיות
 18 לעם ליהוה ובין המלך ובין העם: ויבאו כל-עם הארץ
 בית-הבעל ויתצוהו את-מזבחתו ואת-צלמיו שברו
 היטב ואת מתן כהן הבעל הרגו לפני המזבחות וישם
 19 חכהן פקדת על-בית יהוה: וניקה את-שרי המאזות
 ואת חכרי ואת הרצים ואת כל-עם הארץ וילידו את
 20 המלך מבית יהוה ויבואו דרך-שער הרצים בית
 כ המלך וישב על-כסא המלכים: וישמח כל-עם הארץ
 והעיר שקטה ואת-עתליהו המיתו בחרב בית-המלך:
 א 2 בן-שבע שנים יהואש במלכו: ב שנת-שבע
 ליהוא מלך יהואש וארבעים שנה מלך בירו שלם וישם
 3 אמו צביה מבאר שבע: ויעש יהואש הישר בעיני יהוה
 4 כל-ימיו אשר הורהו יהוידע חכהן: רק הנמות לא-
 ה סרו עוד העם מזבחים ומקטרים בזמורת: ויאמר
 יהואש אל-הכהנים כל כסף הקדשים אשר יובא בית
 יהוה כסף עובר איש כסף נפשות ערכו כל-כסף אשר
 6 יעלה על לבי איש להביא בית יהוה: יקחו להם
 הכהנים איש מאת מכרו והם יחזקו את-בדק הבית
 7 לכל אשר ימצא שם בדק: ויהי בשנת עשרים
 ושלש שנה למלך יהואש לא-חזקו הכהנים את-בדק
 הבית

o. col. 3.

& cultus Dei
in lauratus
fuit.

CAP. יב
XII.
Ioas viuo Io-
iad a bene re-
gnauit.

templum re-
purgauit &
exornauit.

tr. 4

? not
suo, v. 8.

v. 15. הפטרת שקלים. v. 17. המאות ק. v. 18.
 v. 20. מזבחתיו ק. v. 2. hoc versu ben. Isr. Hilf.
 Angl. inchoant e. 12.

הבית : ויקרא המלך יהואש ליהודע הכהן ולכהנים 8
 ויאמר אליהם מדוע אינכם מחזקים את ברכ הבית
 ועתה אל תקחו כסף מאת מכריכם כי לברך הבית v. 6
 מתנהו : ויאתו הכהנים לבלתי קחת כסף מאת העם 9
 ולבלתי חזק את ברכ הבית : ויקח יהודע הכהן ארון
 אחד ויקב חר בדלתו ויתן אתו אצל המזבח פימין כבוא
 איש בית יהוה ונתנו שם הכהנים שמרי הסף את
 כל הכסף המובא בית יהוה : ויהי כראותם כי רב 11
 הכסף בארון ויעל ספר המלך וכתהן הגדול ויצרו
 וימנו את הכסף הנמצא בית יהוה : ונתנו את הכסף 12
 המתכן על יד עשי המלאכה הפקדים בית יהוה
 ויוציאו להרשי העין ולכנים העשים בית יהוה :
 ולגדרים ולהצבי האבן ולקנות עצים ואבני מחצב 13
 לחזק את ברכ בית יהוה ולכל אשר יצא על הבית
 לחזקה : אך לא יעשה בית יהוה ספות כסף מזמרות 14
 מזרקות חצרות כל כלי זהב וכלי כסף מן הכסף
 המובא בית יהוה : כי לעשי המלאכה יתנהו וחזקו בו טו
 את בית יהוה : ולא יחשבו את האנשים אשר יתנו 16
 את הכסף על ידם לתת לעשי המלאכה כי באמנה
 הם עשים : כסף אשם וכסף חטאות לא יובא בית יהוה 17
 לכהנים יהיו : o

אז יעלה חזאל מלך ארם וילחם עלנת וילכדה וישם 18
 חזאל פניו לעלות על ירושלים : ויקח יהואש מלך 19
 יהודה את כל הקרשים אשר הקדישו יהושפט ויהורם
 ואחזיהו ואת מלכי יהודה ואת קדשיו ואת כל הזהב
 הנמצא באצרות בית יהוה ובית המלך וישלח לחזאל
 מלך ארם ויעל מעל ירושלים : ויתר דבני יואש וכל כ
 אשר עשה הלוא הם כתובים על ספר דבני הימים
 ככבב 3 LIII למלכי

A.R. Syire
 oppugnatus
 auto pacem
 redemit.

v. 10. מימין ק. v. 12. ibid. ידי ק. v. 17. דמפקדים ק.
 עד כאן הפטרת שקלים

per coniarat. occisus est.

CAP. 12. XIII.
Ioachas, impio & idolatra regnante, Israel atroxitur vade.

1 I לְמַלְכֵי יְהוּדָה וַיִּקְרְבוּ עִבְדָיו וַיִּקְשְׁרוּ קֶשֶׁר וַיִּכּוּ אֶת-יוֹאָשׁ
 2 2 בֵּית מֶלֶךְ הַיְרֵד סֵלָא וַיִּזְכְּר בֶּן-שִׁמְעוֹת וַיְהוּזָבֵד בֶּן-שִׁמְרוֹ
 עֲבָדָיו הִכְהוּ וַיִּמָּת וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם-אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד
 א וַיִּמְלֹךְ אֲמִצְיָה בֶּנּוֹ תַחְתָּיו: בְּשָׁנָה עָשָׂרִים וְשָׁלֹשׁ
 שָׁנָה לְיוֹאָשׁ בֶּן-אֲחִזְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מֶלֶךְ יְהוּאֲחָז בֶּן-יְהוּא
 2 עַל-יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְרוֹן שִׁבְעַת עָשָׂרָה שָׁנָה וַיַּעַשׂ תְּרַע בְּעֵינָיו
 יְהוָה וַיִּלְךְ אַחֵר חֲטָאת יִרְבְּעָם בֶּן-נֹבֵט אֲשֶׁר-הֲחִטִּיא
 3 אֶת-יִשְׂרָאֵל לֹא-סָר מִמֶּנָּה: וַיַּחֲרָאף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל
 וַיִּתְּנֵם כְּדִיחֻזָּאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַיִּבְדֵּד בֶּן-הַרְדִּי בֶן-חֻזָּאֵל כָּל-
 4 הַיָּמִים: וַיַּחַל יְהוּאֲחָז אֶת-פְּנֵי יְהוָה וַיִּשְׁמַע אֱלֹהֵי יְהוָה
 כִּי רָאָה אֶת-לַחֲצֵן יִשְׂרָאֵל כִּי-לַחֲצֵן אַתֶּם מֶלֶךְ אֲרָם:
 ה וַיִּתֵּן יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ וַיַּצֵּאוּ מִתַּחַת יַד-אֲרָם וַיִּשְׁבּוּ
 6 בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּאֶהְלֵיהֶם כְּתִמּוֹל שְׁלִשׁוֹם: אֵךְ לֹא-סָרוּ
 מִחֲטָאת בֵּית-יִרְבְּעָם אֲשֶׁר-הֲחִטִּיא אֶת-יִשְׂרָאֵל בָּהּ
 7 הֵלֶךְ וְגַם הָאִשְׁרָה עִמָּדָה בְּשִׁמְרוֹן: כִּי לֹא הִשְׁאִיר
 לְיְהוּאֲחָז עִם כִּי אִם-חַמְשִׁים פָּרָשִׁים וְעֶשְׂרֵה רֶכֶב
 וְעֵשֶׂרֶת אֲלָפִים רִגְלֵי כִּי אֲבָדָם מֶלֶךְ אֲרָם וַיִּשְׁמַם כַּעֲפָר
 8 לְדָשׁ: וַיִּתֵּר דְּבָרֵי יְהוּאֲחָז וְכָל-אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ
 הַלְוֵאִים כְּתוּבִים עַל-סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
 9 יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁכַּב יְהוּאֲחָז עִם-אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּהוּ בְּשִׁמְרוֹן
 וַיִּמְלֹךְ יוֹאָשׁ בֶּנּוֹ תַחְתָּיו:

Ioas filius ei successit.

י בְּשָׁנָה שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעַת שָׁנָה לְיוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה מֶלֶךְ
 יוֹאָשׁ בֶּן-יְהוּאֲחָז עַל-יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְרוֹן שִׁשׁ עָשָׂרָה
 1 1 שָׁנָה: וַיַּעַשׂ תְּרַע בְּעֵינָיו יְהוָה לֹא סָר מִכָּל-חֲטָאת
 יִרְבְּעָם בֶּן-נֹבֵט אֲשֶׁר-הֲחִטִּיא אֶת-יִשְׂרָאֵל בָּהּ הֵלֶךְ:
 1 2 וַיִּתֵּר דְּבָרֵי יוֹאָשׁ וְכָל-אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר נִלְחַם
 עִם אֲמִצְיָה מֶלֶךְ-יְהוּדָה הִלָּאֵהֶם כְּתוּבִים עַל-סֵפֶר
 1 3 דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁכַּב יוֹאָשׁ עִם-
 אֲבֹתָיו

החטיא ק' 6. v.

אבתיו וירבעם ישב על כסאו ויקבר יואש בשמרון עם מלכי ישראל:

1 ואלישע חלה את חליו אשר ימות בו וירד אליו יואש 4

cui Elifa moriens trinum contra Syros victurum pollicitus ea.

2 ויקח אליו קשת וחצים: ויאמר לו אלישע קח קשת וחצים 10

3 וירד על הקשת וירכב ידו וישם אלישע ידיו על ידי המלך: ויאמר פתח החלון קדמה ויפתח ויאמר 7

4 אלישע ירד ויור ויאמר חץ תשועה ליהודה וחץ תשועה בארם והבית את ארם באפק עד בלה: ויאמר קח החצים ויקח ויאמר למלך ישראל הן ארצה 8

5 ויה שלש פעמים ויעמד: ויקצה עליו איש האלהים 9 ויאמר להכות חמש או שש פעמים אז הבית את ארם עד בלה ועתה שלש פעמים תכה את ארם: וימת אלישע ויקברוהו וגדודי מואב יבאו כ בארץ בא שנה: ויהי הם קברים איש והנה 1

Elifa mortu miraculam facit.

2 ראוי את הגדוד וישליכו את האיש בקבר אלישע וילך ויגע האיש בעצמות אלישע ויהי ויקם על רגליו: וחזאל מלך ארם לחץ את ישראל כל ימי 2

3 יהואחז: ויחן יהוה אתם וירחמם ויפן אליהם למען 3 ברייתו את אברהם יצחק ויעקב ולא אבה השחיתם ולא השליכם מעל פניו עד עתה: וימת חזאל מלך 4

ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

CAP. 14. XIV. Amasia R. Iud. primis anis bene regnavit.

2 וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

2 וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

2 וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

2 וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

2 וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

2 וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

2 וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

2 וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

2 וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

2 וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

2 וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

2 וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

2 וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

2 וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

2 וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

2 וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

2 וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדר בנו מתתיו: וישב יואש בן כח יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים א

ועשרים ותשע שנה מלך בירושלם ושם אמו יהועדן
 3 מירושלם: ויעש הישר בעיני יהוה רק לא כדוד אביו
 4 ככל אשר עשה יואש אביו עשה: רק הפמות לאסרו
 ה עוד העם מזבחים ומקדשים בפמות: ויהי כאשר חזקה
 ח ממלכה בידו ויך את עבדיו המכים את המלך אביו:
 6 ואת בני המכים לא חמית ככתוב בספר תורת משה
 אשר צוה יהוה לאמר לא יזמתו אבות על בנים ובנים
 7 לא יזמתו על אבות כי אם איש בחטאו ימות: הוא
 חזרה את אדום בני המלח עשרת אלפים ותפש
 את הסלע במלחמה ויקרא את שמה יקתאל עד
 8 היום הזה: או שלח אמציה מלאכים
 אל יואש בן יהואחז בן יהוא מלך ישראל לאמר
 9 לכה נתראה פנים: וישלח יואש מלך ישראל אל
 אמציהו מלך יהודה לאמר החוח אשר בלבנון שלח
 אל הארז אשר בלבנון לאמר תנה את בתך לבני
 לאשה ותעבר חית חשדה אשר בלבנון ותרמס את
 1 החוח: חכה חכית את אדום וישאף לכה חכבר ושב
 בביתך ולמרה תתגרה ברעה ונפלתה אמה ויהודה
 11 עמך: ולא שמע אמציהו ויעל יואש מלך ישראל
 12 ויתראו פנים הוא ואמציהו מלך יהודה בבית שמש
 13 לאהל: ואת אמציהו מלך יהודה בן יואש בן
 אחזיהו תפש יואש מלך ישראל בבית שמש ויבאו
 14 ירושלם ויפרץ בחומת ירושלם בשער אפרים עד
 15 שער חפנה ארבע מאות אמה: ולקח את כל תזקב
 וחכסף ואת כל הכלים הנמצאים בית יהוה ובאוצרות
 16 בית המלך ואת בני התערבות וישב שמרונה: ויתר
 17 דברי יואש אשר עשה וגבורתו ואשר נלחם עם
 אמציהו

v. 2. v. 13. ab Edomacis reportavit.

Isafo a. teme. rebellum inferens funditur, capitur, omnibus thesauris spoliatur:

f vadi- moniu- rum, 2. Cht. 25: 24.

לאהליו ק' 12. מלח ק' 7. יומתק' 6. יתיר י' 2. ויבא ק' 13.

אמציחו מלך יהודה הלא הם כתובים על ספר דברי
 הימים למלכי ישראל: וישבב יהואש עם אבתיו ויקבר
 בשמרון עם מלכי ישראל וימלך ירבעם מנו מחתיו:
 ויהי אמציחו בן יואש מלך יהודה אחרי
 מות יהואש בן יהואחז מלך ישראל חמש עשרה
 שנה: ויתר דברי אמציחו הלא הם כתובים על ספר
 דברי הימים למלכי יהודה: ויקשרו עליו קשר בירושלם
 ויגסו לבישה וישלחו אחריו לכישות ומתחו שם: וישאו כ
 אתו על הסוסים ויקבר בירושלם עם אבתיו בעיר
 דוד: ויקחו כל עם יהודה את עזריה והוא בן ישש
 עשרה שנה וימלכו אתו תחת אביו אמציחו: הוא
 בנה את אילת וישבה ליהודה אחרי שכב המלך עם
 אבתיו: בשנת חמש עשרה שנה:
 לאמציחו בן יואש מלך יהודה מלך ירבעם בן יואש
 מלך ישראל בשמרון ארבעים ואחת שנה: ויעש הרע
 בעיני יהוה לא סר מכל הטאות ירבעם בן נבט אשר
 החטיא את ישראל: הוא השיב את גבול ישראל כח
 מלכו חמת עדיים הערבה כדבר יהוה אלהי ישראל
 אשר דבר ביד עבדו יונה בן אמתי הנביא אשר מנת
 החפר: כיראף יהוה את עני ישראל מרה מאד ואפס
 עצור ואפס עזוב ואין עזר לישראל: ולא דבר יהוה
 למחות את שם ישראל מתחת השמים ויושיעם ביד
 ירבעם בן יואש: ויתר דברי ירבעם וכל אשר עשה
 ונקודתו אשר נלהם ואשר השיב את דמשק ואת
 חמת ליהודה בישראל הלא הם כתובים על ספר
 דברי הימים למלכי ישראל: וישבב ירבעם עם
 אבתיו עם מלכי ישראל וימלך זכריה בנו מחתיו:

a subditis pulfus & oc- cibus.

cui succedit Ierobam II. fil.

huicque Zacharias.

CAP. טו. XV. Afarias

בשנת עשרים ושבע שנה א לירבעם M m m m 5555

יקמן בוק v. 28.

לירבעם מלך ישראל מלך עזריה בן אמציה
 2 מלך יהודה : בן שש עשרה שנה היה במלכו
 וחמשים ושתים שנה מלך בירושלם ושם אמו
 3 יכליהו מירושלם : ויעש הישר בעיני יהוה ככל
 4 אשר עשה אמציהו אביו : רק הבמות לא סרו
 ה עור העם מזבחים ומקטרים בבמות: וינבע יהוה את-
 הפלך והי מצרע עד יום מתו וישב בבית החפשיית
 6 ויותם בן הפלך על הפית שפט את עם הארץ : ויתר
 דברי עזריהו וכל אשר עשה הלא הם כתובים על-
 7 ספר דברי הימים למלכי יהודה : וישכב עזריה עם-
 אבתיו ויקברו אתו עם אבתיו בעיר דוד וימלך יותם
 8 בנו מחתיו : בשנת שלשים ושמונה
 שנה לעזריהו מלך יהודה מלך זכריהו בן ירבעם על-
 9 ישראל בשמרון ששה חדשים: ויעש הרע בעיני יהוה
 כאשר עשו אבתיו לא כר מחטאות ירבעם בן נבט
 1 אשר החטיא את ישראל: ויקשר עליו שלם בן יבש
 ויכהו ככל עם ומיתחו וימלך מחתיו : ויתר דברי
 זכריה הנם כתובים על ספר דברי הימים למלכי
 12 ישראל : הוא דבר יהוה אשר דבר אל יהוא
 לאמר בני רביעים ישכו לה על כפסא ישראל
 ויהי כן :
 13 שלום בן יבש מלך בשנת שלשים ותשע שנה לעזיה
 14 מלך יהודה וימלך ירח ימים בשמרון : ויעל מנחם
 בן גדדי מתרצה ויבא שמרון ויהי את שלום בן יבש
 טו בשמרון ומיתחו וימלך מחתיו : ויתר דברי שלום
 וקשרו אשר קשר הנם כתובים על ספר דברי הימים
 16 למלכי ישראל : אז יכה מנחם את-
 תפסח ואת כל אשר בה ואת גבוליה מתרצה כי לא
 פתח

f dimis-
sonis.
2. Chr.
16: 21.

I I f coram.
Ez. 16: 9.

R. Ind. ini-
tio bonus &
felix.

post elatus
sacrificans le-
pra percuti-
tur.

Zacharias R.
Ifr. per con-
iurationem
occisus a Sal-
lun.

& Sallum a
Menachem.

qui occupatis
aliquot vr-
bibus

פתח ויגד את כל ההרותיה בקע:

בשנת שלשים ותשע שנה לעזריה מלך 7
 יהודה מלך מנחם בן גרי על ישראל עשר שנים
 בשמרון: ויעש הרע בעיני יהוה לא סר מעל חטאות 8
 ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל כל ימיו:
 בא פול מלך אשור על הארץ ויתן מנחם לפול אלה 9
 כפר כסף להיות ידיו אתו להחזיק הממלכה בידו:
 ויצא מנחם את הכסף על ישראל על כל גבורי החיל כ
 לתת למלך אשור חמשים שקלים כסף לאיש אחד
 וישב מלך אשור ולא עמר שם בארץ: ויתר דברי 21
 מנחם וכל אשר עשה הלוואהם כתובים על ספר
 דברי הימים למלכי ישראל: וישכב מנחם עם 22
 אבתיו וימלך פקחיה בנו מחתיו:

Rex confitutus Pulem R. Aslyr. multa pecunia placuit.

בשנת חמשים שנה לעזריה מלך יהודה 3
 מלך פקחיה בן מנחם על ישראל בשמרון שנתים:
 ויעש הרע בעיני יהוה לא סר מחטאות ירבעם בן נבט 4
 אשר החטיא את ישראל: ויקשר עליו פקח בן כח
 רמליהו שלישו ויבהו בשמרון בארמון בית מלך
 את ארנב ואת האריה ועמו חמשים איש מבני גלעדים
 וימתהו וימלך מחתיו: ויתר דברי פקחיה וכל אשר 6
 עשה הנם כתובים על ספר דברי הימים למלכי
 ישראל: בשנת חמשים ושתים שנה 7
 לעזריה מלך יהודה מלך פקח בן רמליהו על ישראל
 בשמרון עשרים שנה: ויעש הרע בעיני יהוה לא סר מן 8
 חטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל: בימי 9
 פקח מלך ישראל בא הגלעד פלאסר מלך אשור
 ויקח את עיון ואת אבל בית מעכה ואת ינוח ואת קדש
 ואת חצור ואת הגלעד ואת הגלילה כל ארץ נפתלי
 ל ל ל ל כ M m m m 2 ויגלם

Ei successit Fil. Pekachiah, quem Pekach occidit per coniuratum.

regnumque inuadit, sed idem ei accidit

המלך ק' 25. פתח באתנה 16. v.

ל ויגלם אשוריה: ויקשר קשר הוישע בן אלה על פקח בן
 רמליהו ויכהו וימיתהו וימלך מחתיו בשנת עשרים
 3 ליותם בן עזיה: ויתר דברי פקח וכל אשר עשה הנם
 כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל:
 32 בשנת שתים לפקח בן רמליהו כלך ישראל
 33 מלך יותם בן עזיהו מלך יהודה: בן עשרים וחמש שנה
 היה במלכו ושיש עשרה שנה מלך בירושלם ושם אמו
 34 ירושא בת צדוק: ויעש הישר בעיני יהוה ככל אשר
 לה עשה עזיהו אביו עשת: רק הכמות לא סרו עוד העם
 מזבתים ומקטרים בכמות הוא בנה את השער בית
 36 יהוה העליון: ויתר דברי יותם וכל אשר עשה הלא
 הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה:
 37 בימים ההם החל יהוה להשליח ביהודה
 38 רצין מלך ארם ואת פקח בן רמליהו: וישכב יותם
 עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד אביו וימלך
 א אחז בנו מחתיו: בשנת שבע עשרה
 שנה לפקח בן רמליהו מלך אחז בן יותם מלך יהודה:
 2 בן עשרים שנה אחז במלכו ושיש עשרה שנה מלך
 בירושלם ולא עשרה הישר בעיני יהוה אלהיו כדוד
 3 אביו: וילך בדרך מלכי ישראל וגם את בנו העביר
 באש כתעבות הגוים אשר הוריש יהוה אתם מפני
 4 בני ישראל: ויוצח ויקטר בכמות ועל הנבעות ותחת
 ה כל עין הענו: אז עלה רצין מלך ארם ופקח בן
 רמליהו מלך ישראל ירושלם למלחמה ויצרו על
 6 אחז ולא יכלו להלחם: בעת ההיא השיב
 רצין מלך ארם את אילת לארם וינשל את היהודים
 מאילות וארומים באו אילת וישבו שם עד היום הזה:
 7 וישלח אחז מלאכים אל תגלת פלסר מלך אשור
 לאמר

CAP. 17
 XVI
 Cui successit
 Achas, idola-
 latria im-
 pius; a Rezin
 & Pekach op-
 pressus,

R. Affyr.
 opom

ו. 6. ק. וארומים ק. ו. 6.

לאמר עבדך ובנה אני עלה והושעני מבפ מלך
 ארם ומבפ מלך ישראל הקומים עלי : ויקח אהו את
 8 הבסר ואת הזהב הנמצא בית יהודה ובאצורה בית
 הַמֶּלֶךְ וישלח למלך אשור שחד : וישמע אליו מלך
 9 אשור ויעל מלך אשור אל דמשק ותפשה ויגלה
 10 קיריה ואת רצין המרת : וילך המלך אהו לקראת
 11 תגלת פלאמר מלך אשור דמשק וירא את המזבח
 אשר בדמשק וישלח המלך אהו אל אוריה הכהן
 את דמוות המזבח ואת מבניתו לכל מעשרו : ויבן
 12 אוריה הכהן את המזבח ככל אשר שלח המלך
 אהו מדמשק בן עשרה אוריה הכהן עד בוא המלך
 13 אהו מדמשק : ויבא המלך מדמשק וירא המלך
 את המזבח ויקרב המלך על המזבח ויעל
 עליו : ויקטר את עלתו ואת מנחתו ויסק את
 14 נסכו וירק את דם השלמים אשר לו על
 המזבח : ואת המזבח הנחשת אשר לפני
 15 יהודה ויקרב מארל פני הפית מבין המזבח ומבין
 בית יהודה ויתן אתו על גרד המזבח צפונה : ויצונהו
 16 המלך אהו את אוריה הכהן לאמר על המזבח
 הגדול הקטר את עלת הבקר ואת מנחת הערב
 ואת עלת המלך ואת מנחתו ואת עלת כל עם
 הארץ ומנחתם ונסכיהם וכל דם עלה וכל דם זבח
 עליו תזרק ומזבח הנחשת יהיה לי לבקר : ויעש
 17 אוריה הכהן ככל אשר צוה המלך אהו : ויקצין
 המלך אהו את המסגרות הפכנות ויסר מעליהם
 ואת הכיור ואת הנס הוריד מעל הבקר הנחשת אשר
 18 פחתה ויתן אתו על מרצפת אבנים : ואת מיסן
 השבת אשר בנו בבית ואת מבוא המלך החיצונה
 לללל ג 3 mm Mm הסב

multo aure
conduxit.

Damascenis
dicit aram
H e. ofol.
e. exit, eosque
istulte coluit.

abolito veto
Dei cultu.

f pavim-
mentū
f vela-
mētū

מוסך ק' 18. את ק' 17. ויצוה ק' 15. כצל. 10. v. 10. ibid. מלעיל.

per Hofcam.

ל ויגלם אשורה: ויקשר קשר הוישע בן-אֵלָה על-פֶּקַח בֶּן-רְמִלְהוֹ וַיִּמְלֹךְ וַיִּמְלִיחֵהוּ וַיִּמְלֹךְ מִחֲתָיו בְּשֵׁנַת עֶשְׂרִים לַיּוֹתָם בֶּן-עֲזִיָּה: וַיִּתֵּר דְּבָרֵי פֶקַח וְכָל-אֲשֶׁר עָשָׂה הֵנָּם כְּתוּבִים עַל-סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:

Iotham R. Iud. bonus,

בְּשֵׁנַת שְׁתַּיִם לִפְקַח בֶּן-רְמִלְהוֹ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל 32
מֶלֶךְ יוֹתָם בֶּן-עֲזִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה: בֶּן-עֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנָה 33
הָיָה כְּמַלְכוֹ וַיֵּשֶׁשׁ עֲשָׂרָה שָׁנָה מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם וַיִּשֶׂם אָמוֹ 34
יְרוּשָׁא בַת-צְדוּק: וַיַּעַשׂ הַיִּשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכָל אֲשֶׁר- 35
לָה עָשָׂה עֲזִיָּהוּ אָבִיו עֲשָׂת: בַּק הַבְּמֹת לֹא סָרוּ עוֹד הָעַם מִזְבָּחִים וּמִקְטָרִים בְּבָמֹת הָיָא בָנָה אֶת-שַׁעַר בֵּית- 36
יְהוָה הָעֲלִיּוֹן: וַיִּתֵּר דְּבָרֵי יוֹתָם וְכָל-אֲשֶׁר עָשָׂה הֵלֵא- 37
הֵם כְּתוּבִים עַל-סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה:

בַּיָּמִים הָאֵלֶּם הִחֵל יְהוָה לְהַשְׁלִיחַ בִּיהוּדָה 37
רְצִין מֶלֶךְ אֲרָם וְאֶת פֶּקַח בֶּן-רְמִלְהוֹ: וַיִּשְׁכַּב יוֹתָם 38
עִם-אֲבֹתָיו וַיִּקְבֹּר עִם-אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּנָר אָבִיו וַיִּמְלֹךְ 39
אֲחִיו בְּנֹו מִחֲתָיו: בְּשֵׁנַת שִׁבְעֵי עֲשָׂרָה 40

CAP. 17
XVI
Cui successit
Achas, ido-
lolatra im-
pius; a Rezin
& Pekach op-
preffus,

שָׁנָה לִפְקַח בֶּן-רְמִלְהוֹ מֶלֶךְ אֲחִיו בֶּן-יוֹתָם מֶלֶךְ יְהוּדָה: 41
בֶּן-עֶשְׂרִים שָׁנָה אָחִיו כְּמַלְכוֹ וַיֵּשֶׁשׁ-עֲשָׂרָה שָׁנָה מֶלֶךְ 42
בִּירוּשָׁלַם וְלֹא-עָשָׂה הַיִּשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהָיו כְּדָוִד 43
אָבִיו: וַיִּלָּךְ בְּדַרְךָ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וְגַם אֶת-בְּנֵי הָעֵבֶיר 44
בָּאֵשׁ כְּתַעֲבוֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה אֶתֶם מִפְּנֵי 45
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּזְבַּח וַיִּקְטֹר בְּבָמֹת וְעַל-הַגְּבֻעוֹת וַחֲתַת 46
הַגֵּל-עֵץ הָעֵנָו: אִזּוּ עָלָה רְצִין מֶלֶךְ אֲרָם וּפֶקַח בֶּן- 47
רְמִלְהוֹ מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלַם לְמַלְחָמָה וַיִּצְרוּ עַל- 48
אֲחִיו וְלֹא יָכְלוּ לְחַלְתָם: בָּעַת הַהִיא הָשִׁיב 49
רְצִין מֶלֶךְ אֲרָם אֶת-אֵילַת לֶאֱרָם וַיִּגְשֵׁל אֶת-הַיְהוּדִים 50
מֵאֵילוֹת וְאֲרוֹמִים בְּאוֹ אֵילַת וַיִּשְׁכּוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה: 51
וַיִּשְׁלַח אֲחִיו מַלְאָכִים אֶל-הַגִּלְת פֶּלְסָר מֶלֶךְ-אֲשׁוּר 52
לֵאמֹר

R. Affyr. opom

ו. 6. ו. וארומים ק

שָׁבוּ מִדְרָכֵיכֶם הַרְעִים וּשְׁמְרוּ מִצְוֹתַי חֲקוּתַי כְּכֹל־
 הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־אֲבֹתֵיכֶם וְאֲשֶׁר שְׁלַחְתִּי
 אֵלֵיכֶם בְּיַד עֲבָדַי הַנְּבִיאִים: וְלֹא שָׁמְעוּ וַיִּקְשׁוּ אֶת־
 14 עֲרֶפֶס כַּעֲרֵף אֲבוֹתָם אֲשֶׁר לֹא הֶאֱמִינוּ בִיהוָה אֱלֹהֵיהֶם:
 וַיִּמָּאֲסוּ אֶת־חֻקֵּי וְאֶת־בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר פָּרַת אֶת־אֲבוֹתָם
 15 וְאֶת עֲדוּתוֹ אֲשֶׁר הֵעִיד בְּסוּלְכּוֹ אַחֲרַי הַהֶבֶל וַיִּהְפְּלוּ
 וְאַחֲרַי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סָבִיבָתֶם אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתָם
 לַבְּלַתִּי עֲשׂוֹת בָּהֶם: וַיַּעֲזְבוּ אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה
 16 אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם מִסַּכָּה שְׁנָיִם עֲגָלִים וַיַּעֲשׂוּ אֲשִׁירָה
 וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם וַיַּעֲבְדוּ אֶת־הַבַּעַל: וַיַּעֲבִירוּ
 17 אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת בְּנוֹתֵיהֶם בָּאֵשׁ וַיִּקְכְּמוּ קַסְמִים וַיִּנְהָשׁוּ
 וַיִּתְמַכְּדוּ לַעֲשׂוֹת הַרַע בְּעֵינַי יְהוָה לְהַכְעִיפוֹ: וַיִּהְיֶנָּה
 18 יְהוָה מְאֹד בִּישְׂרָאֵל וַיִּכְרַם מֵעַל פָּנָיו לֹא נִשְׂאָר רֶקַע
 שָׁבַט יְהוּדָה לְבָדוֹ: גַּם־יְהוּדָה לֹא שָׁמְרָה אֶת־מִצְוֹת
 19 יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיִּלְכְּדוּ בַחֲקוֹת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָשׂוּ: וַיִּמָּאֲסוּ
 יְהוָה כְּכֹל־זֶרַע יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲנֶם וַיִּתְּנֶם בְּיַד שָׂסִים עַד
 21 אֲשֶׁר הִשְׁלִיכֶם מִפָּנָיו: כִּי־קָבַע יִשְׂרָאֵל מֵעַל בֵּית דָּוִד
 וַיִּמְלִיכוּ אֶת־יָרְבֵּעַם בְּדָבַר וַיִּדְאָ יָרְבֵּעַם אֶת־יִשְׂרָאֵל
 22 מֵאַחֲרַי יְהוָה וְהַחֲטִיִּאִם הַטָּאָה גְדוֹלָה וַיִּלְכְּדוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
 23 בְּכָל־חַטָּאוֹת יָרְבֵּעַם אֲשֶׁר עָשָׂה לֹא־סָרוּ מִמֶּנָּה: עַד
 אֲשֶׁר־הִסִּיר יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעַל פָּנָיו כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
 בְּיַד כָּל־עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים וַיִּגַּל יִשְׂרָאֵל מֵעַל אֲדָמְתוֹ
 אֲשִׁירָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

24 וַיָּבֹא מֶלֶךְ־אֲשׁוּר מִבָּבֶל וּמְכוּתָהּ וּמַעֲוָהּ וּמַחֲמַתָּהּ
 וּסְפָרוּיִם וַיֵּשֶׁב בְּעָרֵי שְׁמְרוֹן תַּחַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְשׁוּ
 אֶת־שְׁמְרוֹן וַיֵּשְׁבוּ בְּעָרֶיהָ: וַיְהִי בַתְּחִלַּת שְׁבַתָם שֵׁם כַּהֵן
 לֹא יָרְאוּ אֶת־יְהוָה וַיִּשְׁלַח יְהוָה בָּהֶם אֶת־הָאֲרָיֹת
 וַיַּהֲרֹגוּ הָרְגִים בָּהֶם: וַיֹּאמְרוּ לְמֶלֶךְ אֲשׁוּר לֵאמֹר
 26 הַגּוֹיִם

translatis in
 terram lit.
 coloniarum ex-
 teris, qui ob
 neglectum
 Dei cultum a
 leonibus in-
 festati,

ישיניק v. 16. קמץ בזק v. 15. ב טעמים במלה א. v. 13. v. 21. ומספרוים ק' v. 24. וירח ק' v. 21.

הגוים אשר הגלית ותושב בערי שמרון לא ידעו את
משפט אלהי הארץ וישלח בם את האריות והנם
ממיתים אותם כאשר אינם ידעו את משפט אלהי
7 הארץ: ויצו מלך-אשור לאמר הליכו שמה אחד
מהכהנים אשר הגליתם משם וילכו וישבו שם וירם
28 את משפט אלהי הארץ: ויבא אחד מהכהנים אשר
הגלו משמרון וישב בבית-אל ויהי מורה אתם אף
29 יראו את יהוה: ויהיו עשים גוי אלהיו וינחוו
בבית הבמות אשר עשו השמרנים גוי גור בעריהם
ל אשר הם ישבים שם: ואנשי ככל עשו את סבות
בנות ואנשי כורת עשו את נרנגל ואנשי חמת עשו
31 את-אשימא: והענים עשו נבחן ואת-מרתק
והספרוים שרפים את-בניהם באש לאדרמלך
32 וענמלך אלה ספרוים: ויהיו יראים את יהוה ויעשו
להם מקצותם כהני כמות ויהיו עשים להם בבית
33 הבמות: את יהוה היו יראים ואת אלהיהם היו
עבדים כמשפט הגוים אשר הגלו אתם משם:
34 עד חיוס הזה הם עשים כמשפטים הראשונים
אינם יראים את יהוה ואינם עשים כחקתם
וכמשפטים וכתורה וכמצוה אשר צוה יהוה
לה את בני יעקב אשר שם שמו ישראל: ויכרת
יהוה אתם ברית ויצנכם לאמר לא תיראו אלהים
אחרים ולא תשתתנו להם ולא תעבדום ולא
36 תזבחו להם: כי אם את יהוה אשר העלה אתכם
מארץ מצרים בכח גדול ובזרוע נטויה אתו תיראו ולו
37 תשתחוו ולו תזבחו: ואת החקים ואת המשפטים
והתורה והמצוה אשר כתב לכם תשמרון לעשות
38 כל-הימים ולא תיראו אלהים אחרים: והברית אשר-

deque coin-
formati sunt
sed turpis re-
ligionum
mixtura inde
enata.

כרתו
ibid. אלהי ק' .ibid. ורבתו. 1. v. 3. פתח באתנח v. 30.
ספרוים ק

ברתי אתכם לא תשקחו ולא תיראו אלהים אחרים :
כי אם את יהוה אלהיכם תיראו והוא יציל אתכם מיד
כל איביכם : ולא שמעו כי אם כמשפטם הראשון מ
הם עשים : ויהיו הגוים האלה יראים את יהוה ואת
פסיליהם היו עבדים גם בגיהם ובגני בנייהם כאשר עשו
אבתם הם עשים עד היום הזה :

ויהי בשנת שלש להושע בן אלה מלך ישראל מלך א
חזקיה בן אחז מלך יהודה : בן עשרים וחמש שנה
היה במלכו ועשרים ותשע שנה מלך בירושלם ושם
אמו אבי בת זכריה : ויעש הישר בעיני יהוה בכל
אשר עשה דוד אביו : הוא הסיר את הכמלות ושבד
את הפצצות וכרת את האשרה וכרת נחש הנחשת
אשר עשה משה כי עד הימים ההמה היו בני ישראל
מקטרים לו ויקרא לו נחשתן : ביהוה אלהי ישראל ה
בטח ואחריו לא היה כמותו בכל מלכי יהודה ואשר
היו לפניו וירבק ביהוה לא סר מאחריו וישמר מצותיו
אשר צוה יהוה את משה ויהיה יהוה עמו בכל אשר
יצא ישכיל וימרד במלך אשור ולא עברו : הוא הכה
את פלשתים עד עזה ואת גבוליה ממגדל נוצרים עד
עיר מבצר :

ויהי בשנה הרביעית
למלך חזקיהו היא השנה השביעית להושע בן אלה
מלך ישראל עלה שלמנאסר מלך אשור על שמרון
ויצר עליה : וילכדה מקצה שלש שנים בשנת שש
לחזקיהו היא שנת תשע להושע מלך ישראל נלכדה
שמרון : ויגל מלך אשור את ישראל אשורה וינחם
בחלח ובחבור נהר גוזן וערי מדי : על אשר לא שמעו
בקול יהוה אלהיהם ויעברו את בריתו את כל אשר
צוה משה עבד יהוה ולא שמעו ולא עשו :

מממ Nnnn וכארבע

CAP. 17.
XVIII.
Hiskias R.
Iud. piissi-
mus cultum
Dei sincerum
instaurat.

dum Samā-
riam Affyrii
capiunt.

qui inde Iudam inuadunt, & muneribus licet placati,

13 ובארבע עשרה שנה למלך חזקיהו עלה
 סנחריב מלך אשור על כל ערי יהודה הבצורות
 14 ויתפשם: וישלח חזקיה מלך יהודה אל מלך אשור
 לכישה לאמר חטאתי שוב מעלי את אשר נתת עלי
 אשא וישם מלך אשור על חזקיה מלך יהודה שלש
 15 מאות ככר כסף ושלשים ככר זהב: ויתן חזקיה את
 כל הכסף הנמצא בית יהודה ובאצרות בית המלך:
 16 בעת ההיא קצץ חזקיה את דלתות היכל יהודה ואת
 האמנות אשר צפה חזקיה מלך יהודה ויתנם למלך
 17 אשור: וישלח מלך אשור את תרתן
 וארבעים ואת רבשקה מן לכיש אל המלך
 חזקיהו בחיל כבד ירושלים ויעלו ויבאו ירושלים ויעלו
 ויבאו ויעמדו בתעלת הכרבה העליונה אשר במסלת
 18 שדה כובס: ויקראו אל המלך ויצא אלם אליקים
 בן חלקיהו אשר על הבית ושכנה הספר ויואח בן
 19 אסף המזכיר: ויאמר אלם רבשקה אמרו נא אל
 חזקיהו כה אמר המלך הגדול מלך אשור מה
 20 הבטחון הזה אשר בטחת: אמרת אה דבר שפתים
 עצה וגבורה למלחמה עתה על מי בטחת בני מרדת
 21 בי: עתה הנה בטחת לה על משענת הקנה הרצוץ
 הזה על מצרים אשר יסמה איש עליו וקא בכפו ונקבה
 22 בן פרעה מלך מצרים לכל הבטחים עליו: וכי
 תאמרן אלי אל יהודה אלהינו בטחנו הלא הוא אשר
 הסיר חזקיהו את צמתי ואת מזבחתי ויאמר
 ליהודה ולירושלם לפני המזבח הזה תשתחוון
 23 בירושלם: ועתה התערב נא את אדני את מלך אשור
 ואתנה לה אלפים סוסים אסתוכל לתת לה רכבים
 24 עליהם: ואיך תשיב את פני פחר אחד עבדי אדני
 הקטנים

Hierofoly-
mam obli-
dent,

deditionem
superbe po-
sulant,

Hiskiz acer-
be insultant,

fansas.

הקמנים ותבטח לה על מצרים לרכב ולפרשים :
 עתה המבלעתי יהוה עליתי על המקום הזה להשחתו כה
 יהוה אמר אלי עלה על הארץ הזאת והשחיתה : ויאמר 26
 אליקים בן חלקיהו ושבנה ויואח אל רבשקה דבר
 גא אל עבדיך ארמית כי שמעים אנחנו ואל תדבר
 עמנו יהודית באוני העם אשר על החמה : ויאמר 27
 אליהם רבשקה חזל ארניה ואליך שלחני ארני לדבר
 את הדברים האלה הלא על האנשים היושבים על
 החמה לאכל את הריהם ולשתות את שניהם עמכם :
 ויעמד רבשקה ויקרא בקול גדול יהודית וירבר ויאמר 28
 שמעו דבר המלך הגדול מלך אשור : כה אמר 29
 המלך אל ישיא לכם חוקיהו כי לא יוכל להעיל
 אתכם מידו : ואל יבטח אתכם חוקיהו אל יהוה ל
 לאמר חזל יצילנו יהוה ולא תנתן את העיר הזאת ביד
 מלך אשור : אלי שמעו אל חוקיהו כי כה אמר מלך 31
 אשור עשו אתי ברכה וצאו אלי ואכלו איש נפשו ואיש
 האנתו ושתו איש מי ברו : עד באי ולקחתי אתכם אל
 ארץ כארצכם ארץ דגן ותירוש ארץ לחם וכרמים ארץ
 זית וצמר ודבש וחיו ולא תמתו ואל תשמעו אל
 חוקיהו כי נסית אתכם לאמר יהוה יצילנו : החזל 33
 הצילו אלהי הגוים איש את ארצו מיד מלך אשור איה 34
 אלהי חמת וארפד איה אלהי ספרנים הנע וענה כי
 הצילו את שמרון מידו מי בכל אלהי הארצות אשר לו
 הצילו את ארצם מידו כי יציל יהוה את ירושלם מידו :
 והחרישו העם ולא ענו אתו דבר כי מצות המלך היא 36
 לאמר לא תענהו : ויבא אליקים בן חלקיה אשר 37
 על הבית ושכנא הספר ויואח בן אקף המזכיר אל
 חוקיהו קרועי בגדים ויגדו לו את דברי רבשקה :

ferinas, Jcl. 36: 22.

& populum horrendis blasphemis ad defecti-nem ab eo sollicitant.

מממב 2 Nnnn ויהי מימי רגליהם. ibid. צואתם. v.27.

CAP. יט
XIX.
Hiskias Esai-
am consulit,
& bonum re-
sponsum ac-
cipit.

א ויהי כשמע המלך חזקיהו ויקרע את בגדיו ויתקם
 ב ששק ויבא בית יהוה : וישלח את אליקים אשר על-
 הבירה ושבנא הסופר ואת זקני הכהנים מתפסים
 3 בשקים אל ישעיהו הנביא בן אמוץ : ויאמרו אליו כה
 אמר חזקיהו יום צרה ותוכחה ונאצרה היום הזה כי-
 4 באו בנים עד משבר וכח אין ללדה : אולי ישמע
 יהוה אלהיה את כל דברי רבשקה אשר שלחו
 מלך אשור אדניו להורף אלהים חי והובית בדרים
 אשר שמר יהוה אלהיה ונשאת תפלה בעד השארית
 5 הנמצאה : ויבאו עבדי המלך חזקיהו אל-
 6 ישעיהו : ויאמר להם ישעיהו כה תאמרון אל-
 אדניכם כה אמר יהוה אלהי ישראל מפני הדברים אשר
 7 שמעת אשר גרפו גברי מלך אשור אתי : הנני נתן בו
 דוח ושמע שמועה ושב לארצו והפלתיו בחרב בארצו :
 8 וישב רבשקה וימצא את מלך אשור נלחם על לבנה
 9 כי שמע כי נסע ממכיש : וישמע אל תרהקה מלך
 כוש לאמר הגה יצא להלחם אתך וישב וישלח
 י מלאכים אל חזקיהו לאמר : כה תאמרון אל חזקיהו
 מלך יהודה לאמר אל ישאף אלהיה אשר אתה בטח
 11 בו לאמר לא תנתן ירושלם ביד מלך אשור : הגהו
 אתה שמעת את אשר עשו מלכי אשור לכל הארצות
 12 להחרים ואתה תנצל : ההצילו אתם אלהי הגוים
 אשר שחתו אבותי את גוון ואת דהן ורצף ובני ערן
 13 אשר בתלאשור : איז מלך חמת ומלך ארפד ומלך
 14 לעיר ספרוים הנע וענה : ויקח חזקיהו את הספרים
 מיד המלאכים ויקראם ויעל בית יהוה ויפרשהו
 חזקיהו לפני יהוה :

vid. cap. xxxvii. Pofaice.

die agguftia et incapatione et blasphe-
mia filii: non fecerunt filii: ut
7 os uer. 22 nativum et uir non e-
ri. Ier.
37: 2.

Sanchetib
bellum ei in-
ferente R. A.
thiop. disce-
dere coactus,
minas &
blasphemias
per literas
repetit,

quas Hiskias
coram Deo
exponit,

& preces

et operant Hiskias ad facie Domi-
ni et dixit: Domine Deus Israel,

ויתפלל חזקיהו לפני יהוה ויאמר יהוה אלהי ישראל
ישב

Met. Mal. pro liberatione ardentibus fundens.

habilioris regis Cherebin. tu. i. p. 14. / Reg. Solus tu. omnia regnorum terarum. / Tu fecisti coelos et terram. / 16. i. uelina domine aere tuam et uide. / audi. aperit. domine oculos tuos et uide. / el audi. uerba sancherib. qui misit. / el probo officianti. tu. uolentem.

19. el. nono. Reg. domine. rospu. / uos. fac. nos. obsecro. de. manu. / el. uolunt. omnia. regna. terarum. / tu. es. domine. Reg. Solus. tu.

י"ט הכרבים אתה הוא האלהים לברך לכל ממלכות

הארץ אתה עשית את השמים ואת הארץ : ה'מה

יהוה אונך ושמע פקח יהוה עיניך וראה ושמע את

דברי סנחריב אשר שלחו לחרף אלהים חי : אמנם

יהוה החריבו מלכי אשור את הגוים ואת ארצם :

ונתנו את אלהיהם פאש כי לא אלהים המה כי אם

מעשה ידי אדם עין ואבן וזאבדום : ועתה יהוה אלהינו

הושיענו נא מידו וידעו כל ממלכות הארץ כי אתה

יהוה אלהים לברך : וישלח ישעיהו בן אמוץ כ

אל הזקיקו לאמר כהאמר יהוה אלהי ישראל אשר

התפללת אלי אל סנחריב מלך אשור שמעתי : זה

הדבר אשר דבר יהוה עליו בזה לה לענה לה בתולת

בת ציון אחריה ראש הניעה ברת ירושלם : את מי

חרפת ונדרפת ועלמי הרימות קול ותשא מרום עיניך

על קדוש ישראל : ביד מלאכה חרפת ארני ותאמר

ברכב רכבי אני עליתי מרום הרים ירכתי לכנון ואברת

קומת ארזי מבחור ברשו ואבואה מלון קצה יער

ברמלו : אני קרתי ושתיתי מים זרים ואחרב בבה פעמי

כל יאורי מצור : הלא שמעת למרחוק אתה עשיתי כה

למימי מרם ויצרתיה עתה הביאתיה ותהי להשות

גלים נאים ערים בצרות : וישביחו קצרי יד חמו ויבשו

היו עשב שדה וירק דשא חציר גנות ושרפה לפני

קמה : ושבתה וצאתה וכאף ירעתי ואת התרנגוה אלי :

יען התרנגוה אלי ושאננה עלה באוני ושמתי אחי באפה

ומתני בשפתיה והשיבתיה בדרך אשר באת בה : וזה

לה האות אכול השנה ספיה ובשנה השנית סחיש

ובשנה השלישית זרעו וקצרו ונטעו כרמים ואכלו

פריים : ויספה פלישת בית יהודה הנשארה שרש

למטה Nnn 3 מממג

ab Esaiā de-
nuo de diu-
na ope con-
firmatur :

f 3: 19.

9 uredo

9confi-
dencia t.
Jef. 37:
29.

9ultro
crefcens

v. 16. קצו ק. v. 23. ברב ק. ibid. קצו ק. v. 25. להשאות ק.

3 1 לַמַּטָּה וַעֲשֵׂה פְרִי לַמַּעְלָה: כִּי מִירוּשָׁלַם תֵּצֵא שְׂאֵרֵי
 וּפְלִיטָה מֵהַר צִיּוֹן קִנְיַת יְהוָה תַּעֲשֶׂה זֹאת:
 3 2 לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר לֹא יָבֹא
 אֶל־הָעִיר הַזֹּאת וְלֹא־יִזְרָה שָׁם חַיִּץ וְלֹא־יִקְרַמְנָה מִן
 3 3 וְלֹא־יִשְׁפֹךְ עָלֶיהָ סֶלֶלָה: בִּרְרָךְ אֲשֶׁר־יָבֹא בָּהּ יָשׁוּב
 3 4 וְאֶל־הָעִיר הַזֹּאת לֹא יָבֹא נְאֻם־יְהוָה: וּגְנוּתֵי אֶל־הָעִיר
 לֹה הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָה לְמַעַנִי וּלְמַעַן דָּוֵד עַבְדִּי: וַיְהִי
 בְּלִילָה חֹהוּא וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־יְהוָה וַיִּדְּ בַמַּחֲנֶה אֲשׁוּר מֵאֶחָ
 שְׂמוֹנִים וְחֲמִשָּׁה אֲלָף וַיִּשְׁכְּמוּ בַּבֶּקֶר וַהֲנִיחָה כָּל־סַפְרָיִם
 3 6 מֵתִים: וַיִּסַּע וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב סְנַחֲרִיב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר וַיֵּשֶׁב
 3 7 בְּנִינְוֶה וַיְהִי הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה בֵּית־נִסְרָךְ אֱלֹהֵיו וְאֶדְרֵפְלָךְ
 וְיִשְׂרָאֵל כִּי הִבְהוּ בַחֲרֹב וְהִמְדָה נִמְלָטוּ אַרְיָן אֶרֶט
 וַיִּמְלֶךְ אֶסְרָחֶדָן בְּנוֹ מַחְתָּיו:

& nocte se-
 quente per
 Angelum
 185000. Assy-
 riorum castis,
 Sanherib do-
 mum fugit &
 a filiis occi-
 sus fuit.

CAP. XX.
 Hiskias le-
 thaliter de-
 cumbens,
 precibus pro-
 rogationem
 vitæ ad annos
 15. obtinet.

signoque
 mira-

א בַּיָּמִים הָהֵם חָלָה חֲזַקְיָהוּ לְמוֹת וַיָּבֹא אֵלָיו יִשְׁעִיהוּ בֶן־
 אֲמוּץ הַנְּבִיא וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה צִוֵּ לְבֵיתְךָ כִּי
 2 מֵת אַתָּה וְלֹא תַחִיָּה: וַיִּסַּב אֶת־פָּנָיו אֶל־הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל
 3 אֶל־יְהוָה לֵאמֹר: אֲנִי יְהוָה זְכַרְנָא אֵת אֲשֶׁר
 הִתְחַלַּכְתִּי לַפְּנֵיךָ בְּאֵמַת וּבְלִבְבִי שְׁלֵם וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ
 4 עֲשֵׂיתִי וַיִּבֶךְ חֲזַקְיָהוּ בְּכִי גָדוֹל: וַיְהִי
 יִשְׁעִיהוּ לֹא יָצָא הָעִיר הַתֵּיכְנָה וַיִּבְרַךְ־יְהוָה הִיא אֵלָיו
 ה לֵאמֹר: שׁוּב וְאִמְרָתִי אֶל־חֲזַקְיָהוּ נְגִיד עַמִּי כֹה־אָמַר
 יְהוָה אֱלֹהֵי דָוִד אֲבִיךָ שָׁמַעְתִּי אֶת־תְּפִלָּתְךָ רָאִיתִי
 6 יְהוָה: וְהִסַּפְתִּי עַל־יָמֶיךָ חֲמִשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּמִכָּה
 מֶלֶךְ־אַשּׁוּר אֲצִילְךָ וְאֵת הָעִיר הַזֹּאת וּגְנוּתֵי עַל־הָעִיר
 7 הַזֹּאת לְמַעַנִי וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי: וַיֹּאמֶר יִשְׁעִיהוּ קָהוּ
 דְּבַלְתָּ תְּאֲנִים וַיִּקְהוּ וַיִּשְׁכְּמוּ עַל־הַשַּׁחֲזָן וַיַּחֲיוּ:
 8 וַיֹּאמֶר חֲזַקְיָהוּ אֶל־יִשְׁעִיהוּ מַה אֹתְךָ כִּי־יִפְּאֵל יְהוָה לִי
 וְעַלִּיתִי

incipit domini tunc, quæ movens te
 ad ubi vivis.

archivi valedictum fuer. Vidi lachry-
 mon tuam. Ecce ego laxavi te.

בניוקר יולא כתיב. צבאות קרי וולא כתיב. חצר ק. 4.

culoso confirmatur.

9 ועליתי ביום השלישי בית יהוה : ויאמר ישעיהו זה
 לך האות מאת יהוה כי יעשה יהוה את הדבר אשר
 דבר הלך הצל עשר מעלות אם ישוב עשר מעלות :
 ויאמר יחזקיהו נקל לצל לנטות עשר מעלות לא כי
 ישוב הצל אחרנית עשר מעלות : ויקרא ישעיהו
 11 הנביא אל יהוה וישב את הצל במעלות אשר ירד
 במעלות אחו אחרנית עשר מעלות :

12 בעת ההיא שלח בראדף בלאדן בן
 בלאדן מלך בבל ספרים ומנחה אל חזקיהו כי שמע
 13 כי חלה חזקיהו : וישמע עליהם חזקיהו ויראם את
 כל בית נכתה את הכסף ואת הזהב ואת הכשמים
 ואת שמן הטוב ואת כל בית כליו ואת כל אשר
 נמצא באוצרותיו לא היה דבר אשר לא הראם
 חזקיהו בביתו ובכל משלתו : ויבא ישעיהו הנביא
 14 אל המלך חזקיהו ויאמר אליו מה אמרו האנשים
 האלהו מאין יבאו אליך ויאמר חזקיהו מארץ החוקה
 באו מבבל : ויאמר מה ראו בביתך ויאמר חזקיהו את
 כל אשר בביתי ראו לא היה דבר אשר לא הראיתם
 באצרתיו : ויאמר ישעיהו אל
 16 חזקיהו שמע דבר יהוה : הנה ימים באים ונשא
 17 כל אשר בביתך ואשר אצרו אבתיך עד היום הזה
 בבגלה לא יותר דבר אמר יהוה : ומבניה אשר
 יצאו מפה אשר תוליד יפה והיו כריסים בהיכל
 19 מלך בבל : ויאמר חזקיהו אל ישעיהו טוב דבר יהוה
 אשר דברת ויאמר הלוא אם שלום ואמת יהיה בימי
 ויתר דברי חזקיהו וכל גבורתו ואשר עשה את
 הברכה ואת התעלה ויבא את המים העירה הלא
 הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה :
 וישכב

f gaza-
rum su-
arum,
Jel 39:12.

Gratulantibus de va-
litudine recu-
perata lega-
tis-Babyl the-
sauros suos
ostentans ab
Esaia obiur-
gatur.

ac tristis co-
rundem in
Babelein ab-
ductio signi-
ficatur.

In pace mo-
tuus filium
habuit suc-
cessorem

פתח באתנח .v.19. יקחוק .v.18. נכותו ק' .v.13.

21 וישקב חזקיהו עם אבתיו וימלך מנשה בנו תחתיו: **א**

בן ששים עשרה שנה מנשה במלכו **א**

וחמשים וחמשים שנה מלך בירושלם ושם אמו חפצי

2 ביה: וועש הרע בעיני יהוה כתועבת הגוים אשר

3 הוריש יהוה מפני בני ישראל: וישב ויבן את הבמות

אשר אבד חזקיהו אביו ויקם מזבחת לפעל ויעש

אשרה כאשר עשה אחאב מלך ישראל וישתחו לכל

4 צבא השמים ויעבד אתם: ובנה מזבחת בבית יהוה

ה אשר אמר יהוה בירושלם אשים את שמי: ויבן

מזבחות לכל צבא השמים בשתי חצרות בית יהוה:

6 והעביר את בנו באש ועונן ונחש ועשה אוב וידענים

7 הרפה לעשות הרע בעיני יהוה להכעיס: וישם את

פסל האשרה אשר עשה בבית אשר אמר יהוה אל

דוד ואל שלמה בנו בבית הזה ובירושלם אשר

בחרתי מכל שבטי ישראל אשים את שמי לעולם:

8 ולא אסוף להניד רגל ישראל מן האדמה אשר נתתי

לאבותם רקי אם ישמרו לעשות ככל אשר צויתים

9 ולכל התורה אשר צוה אתם עבדי משה: ולא

שמעו ויתעם מנשה לעשות את הרע מן הגוים אשר

י השמיר יהוה מפני בני ישראל: וידבר יהוה

11 ביר עבדיו הנביאים לאמר: יען אשר עשה מנשה

מלך יהודה התעבות האלה הרע מכל אשר עשו

האמרי אשר לפנני ויחמא גם את יהודה בגלוליו:

12 לכן כה אמר יהוה אלהי ישראל הנני מביא

רעה על ירושלם ויהודה אשר כל שמעיו תצלנה שתי

אזני וונטיתי על ירושלם את קו שמרון ואת משקלת

בית אחאב ומחיתי את ירושלם כאשר ימחה את

14 הצלחת מחה והפך על פניה: ונטשתי את שארית

נחלתי

שמעה ק' v. 12. כמוז בזק 9.

Manasse,

CAP. 20. XXI.

Qui cultum Baaliticum reduxit, ac nefanda multa patravit,

Vnde ei cum familia excidium denuntiatur.

† perpendicularium

נחלתי ונתתים ביר איביהם והיו לבז ולמשקה לכל-
 איביהם: יען אשר עשו את הרע בעיני והיו מכעסים טו
 אתי מן היום אשר יצאו אבתם מצרים ועד היום הזה:
 ונס דם נקי שפך מנשה הרבה מאד עד אשר מלא 16
 את ירושלם פה לפה לבר מחטאתו אשר החטיא
 את יהודה לעשות הרע בעיני יהוה: ויתר דברי מנשה 17
 וכל אשר עשה וחטאתו אשר חמא הלאהם כתובים
 על ספר דברי הימים למלכי יהודה: וישפכ מנשה עם 18
 אבתיו ויקבר בגן ביתו בגן עזרא וימלך אמון בנו
 מחתיו: בגן עשרים ושנים שנה אמון 19
 במלכו ושנים שנים מלך בירושלם ושם אמו משלמת
 בת חרוץ מן יטבה: ויעש הרע בעיני יהוה כאשר כ
 עשה מנשה אביו: וילך בכל הדרך אשר הלך אביו 21
 ויעבד את הגלולים אשר עבד אביו וישתחו להם:
 ויעזב את יהוה אלהי אבתיו ולא הלך בדרך יהוה: 22
 ויקשרו עבדי אמון עליו וימיתו את המלך בביתו: 23
 ויהי עם הארץ את כל הקשרים על המלך אמון 24
 וימליכו עם הארץ את יאשיהו בנו מחתיו: ויתר כה
 דברי אמון אשר עשה הלאהם כתובים על ספר
 דברי הימים למלכי יהודה: ויקבר אתו בקברתו בגן 26
 עזרא וימלך יאשיהו בנו מחתיו: בגן שמונה א
 שנה יאשיהו במלכו ושלושים ואחת שנה מלך
 בירושלם ושם אמו ידדה בת עדיה מבצקת: ויעש 2
 הישר בעיני יהוה וילך בכל דרך דוד אביו ולא סר
 ימיו ושמואל:
 ויהי בשמונה עשרה שנה למלך יאשיהו שלח המלך 3
 את שפן בן אצליהו בן משלם הספר בית יהודה
 לאמר: עלה אל חלקיהו הכהן הגדול ויתם את 4

Decedenti
succedit A-
mon fil. xque
impus,

a feruis con-
spirantibus
occifus.
Rex constitu-
tus Iofias Fil

CAP. כב
XXII.
pie regnum
adminiftrat,

הכסף Oooo זזזז

פתח בסף v. I.

Templum Domini in-
stauras,

reperitque
libro Legis,
eius lectione
percussus,
Deum con-
sulit,

acriste qui-
dem respon-
sum de regni
excidio ac-
cipit,

הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר אֶסְפּוּ שְׂמֵרֵי הַסֶּף מֵאֵת
 4 הַיָּם : וַיִּתְּנֵהוּ עַל־יַד עֹשֵׂי הַמִּלְאכָה הַמִּפְקָדִים בְּבֵית
 יְהוָה וַיִּתְּנוּ אֹתוֹ לַעֲשֵׂי הַמִּלְאכָה אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה
 6 לְחֹזֵק אֶת־בֵּדֶק הַבַּיִת : לְחַרְשִׁים וּלְבָנִים וּלְגֹרֵרִים
 7 וּלְקִנּוֹת עֲצִים וְאֲבָנֵי מַחְצֵב לְחֹזֵק אֶת־חֻבְּתֵי : אֵד לֹא־
 יִחָשֵׁב אַתֶּם הַכֶּסֶף הַנִּתֵּן עַל־יָדֶם כִּי בְּאֲמוּנָה הִם
 8 עֹשִׂים : וַיֹּאמֶר חֲלֻקְיָהוּ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עַל־שֵׁפֶן
 הַסֶּפֶר סֵפֶר הַתּוֹרָה מֵעֲצֵי בְּבֵית יְהוָה וַיִּתֵּן חֲלֻקְיָה
 9 אֶת־הַסֶּפֶר אֶל־שֵׁפֶן וַיִּקְרָאֵהוּ : וַיֵּבֵא שֵׁפֶן הַסֶּפֶר אֶל־
 הַמֶּלֶךְ וַיֵּשֶׁב אֶת־הַמֶּלֶךְ דְּבַר וַיֹּאמֶר הֲתִיכּוּ עִבְדֶיךָ
 אֶת־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְּבֵית יְהוָהוּ עַל־יַד עֹשֵׂי הַמִּלְאכָה
 10 הַמִּפְקָדִים בֵּית יְהוָה : וַיַּגֵּד שֵׁפֶן הַסֶּפֶר לַמֶּלֶךְ לֵאמֹר
 סֵפֶר גִּתָּן לִי חֲלֻקְיָה הַכֹּהֵן וַיִּקְרָאֵהוּ שֵׁפֶן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ :
 11 וַיְהִי כִשְׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶת־דְּבָרֵי סֵפֶר הַתּוֹרָה וַיִּקְרַע אֶת־
 12 בְּגָדָיו : וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ אֶת־חֲלֻקְיָה הַכֹּהֵן וְאֶת־אֲחִיקָם
 בֶּן־שֵׁפֶן וְאֶת־עַכְבּוֹר בֶּן־מִיכָיָה וְאֶת־שֵׁפֶן הַסֶּפֶר וְאֶת־
 13 עֲשִׂיָה עִבְד־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר : לָכוּ דַרְשׁוּ אֶת־יְהוָה בְּעֵדֵי
 וּבְעַד־הָעָם וּבְעַד כָּל־יְהוּדָה עַל־דְּבָרֵי הַסֶּפֶר הַנִּמְצָא
 הַזֶּה כִּי־גְדוּלַת חֶמֶת יְהוָה אֲשֶׁר־הִיא נִצְתָה כְּנוֹ עַל־
 אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ אֲבֹתֵינוּ עַל־דְּבָרֵי הַסֶּפֶר הַזֶּה לַעֲשׂוֹת
 14 כְּכָל־הַכְּתוּב עֲלֵינוּ : וַיֵּלֶךְ חֲלֻקְיָהוּ הַכֹּהֵן וְאֲחִיקָם
 וְעַכְבּוֹר וְשֵׁפֶן וְעֲשִׂיָה אֶל־הַלֵּוִיִּם הַנְּבִיאִים אֲשֶׁת־שָׁלֹם
 בֶּן־תַּקּוּזָה בֶּן־חֲרָחִם שֹׁמֵר הַבְּגָדִים וְהִיא יֹשֵׁבַת
 15 בִּירוּשָׁלַם בְּמִשְׁנַת וַיְדַבְּרוּ אֵלֶיהָ : וַתֹּאמֶר אֵלֶיהֶם כֹּה
 אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲמַרְוּ לְאִישׁ אֲשֶׁר־שָׁלַח
 16 אֶתְכֶם אֵלַי : כֹּה אָמַר יְהוָה הֲנִנִי מִבְּיַד רָעָה אֶל־
 הַמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל־יִשְׁבִּי אֶת כָּל־דְּבָרֵי הַסֶּפֶר
 17 אֲשֶׁר קָרָא מֶלֶךְ יְהוּדָה : תַּחֲתֵי אֲשֶׁר עֹבְדֵנִי
 וַיִּקְמְרוּ

ibid. בית ק' ויתנוהו ק' 5. v.

7 וישלך את עפרה על קבר בני העם : ויתן את בתי
 חקדשים אשר בבית יהוה אשר הנשים ארגות שם
 8 בתים לאשרה : ויבא את כל הכהנים מערי יהודה
 ויטמא את הבמות אשר קטרו שמה הכהנים מגבע
 עד באר שבע ונתן את במות השערים אשר פתח
 שער יהושע שר העיר אשר על שמאל איש בשער
 9 העיר : אך לא יעלו כהני הבמות אל מבח יהוה
 בירושלם כי אם אכלו מצות בתוך אחיהם : וטמא
 את התפת אשר בני הנגם לבלתי להעביר איש
 11 את בנו ואת בתו באש למלך : וישבת את הסוסים
 אשר נתנו מלכי יהודה לשמש מבא בית יהוה אל
 לשכת נתן מלך הסוסים אשר בפרורים ואת מרכבות
 12 השמש שרף באש : ואת המזבחות אשר על הגג
 עלית אחו אשר עשו מלכי יהודה ואת המזבחות
 אשר עשה מנשה בשתי חצרות בית יהוה נתן המלך
 13 וירץ משם והשליך את עפרם אל נחל קדרון : ואת
 הבמות אשר על פני ירושלם אשר מימין להר
 המשחית אשר בנה שלמה מלך ישראל לעשתרת
 שקין צירנים ולכמוש שקין מואב ולמלכם תועבת
 14 בני עמון טמא המלך : ושבר את המצבות ויכרת
 15 את האשרים וימלא את מקומם עצמות אדם : וגם
 את המזבח אשר בבית אל הבמה אשר עשה ירבעם
 בן נבט אשר החטיא את ישראל גם את המזבח
 16 ההוא ואת הבמה נתן וישרף את הבמה הרק לעפר
 ושרף אשרה : ויפן יאשיהו וירא את הקברים אשר
 שם בהר וישלח ויקח את העצמות מן הקברים
 וישרף על המזבח ויטמאהו כדבר יהוה אשר קרא
 17 איש האלהים אשר קרא את הרבנים האלה : ויאמר

† in Sub-
urbis.

de modis
ne oſibus
quidem mor-
tuorum ido-
lolatrarum
pacens :

מה
בן ק' v. 10.

כה הציון הלז אשר אני ראה ויאמרו אליו אנשי העיר
 הקבר איש האלהים אשר בא מיהודה ויקרא את
 הדברים האלה אשר עשית על המזבח בית אל
 ויאמר הניחו לו איש אל יגע עצמתו וימלטו עצמתו 18
 את עצמות הנביא אשר בא משמרון ונס את כל
 בתי הבמות אשר בערי שמרון אשר עשו מלכי
 ישראל לחכעים הסיר ואשיהו ויעש להם ככל
 המעשים אשר עשה בבית אל ויזבח את כל כהני
 הבמות אשר שם על המזבחות וישרף את עצמות
 אדם עליהם וישב ירושלם ויצו המלך את כל העם 21
 לאמר עשו פסח ליהוה אלהיכם ככתוב על ספר
 הברית הזה כי לא נעשה בפסח הזה מימי השפטים
 אשר שפטו את ישראל וכל ימי מלכי ישראל ומלכי
 יהודה כי אם בשמנה עשרה שנה למלך ואשיהו 23
 נעשה הפסח הזה ליהוה בירושלם ונס את האכות
 ואת הידענים ואת התרפים ואת הגללים ואת כל
 השקצים אשר נראו בארץ יהודה ובירושלם בער
 ואשיהו למען הקים את דברי התורה הכתבים על
 הספר אשר מצא חלקיהו חפזן בית יהודה וכמהו כה
 לא היה לפניו מלך אשר שב אל יהודה בכל לבבו
 ובכל נפשו ובכל מאודו ככל תורת משה ואחריו לא 25
 קם כמהו אך לא שב יהודה מחרון אפו הגדול
 אשר חרה אפו ביהודה על כל הכעסים אשר
 הכעיסו מנשה ויאמר יהודה גם את יהודה אסיר 27
 מעל פני כאשר הסירתי את ישראל ומאסתי את
 העיר הזאת אשר בחרתי את ירושלם ואת הבית
 אשר אמרתי יהיה שמי שם ויתר דברי ואשיהו וכל 28
 אשר עשה הלאדם כתובים על ספר דברי הימים
 למלכי

Pascha rice cclebrat.

Deut. 6:5

ira tanca Dei iustia non abolita est.

0000 3 1111

In bello contra Aegypt. retere suscepto occiditur, successorem relinquitur Ioa-chasum, sed Pharaon illo abducto Iojakimum substituitur.

29 למלכי יהודה: בימיו עלה פרעה נכה מלך מצרים
 על מלך אשור על נהר פרת וילך המלך אשיהו
 ל לקראתו וימיתו במגדו בראתו אתו: וירכבו
 עבדיו מת ממגדו ויביאם ירושלם ויקברו בקברתו
 ויקח עם הארץ את יהואחז בן אשיהו וימשהו אתו
 3 וימליכו אתו תחת אביו: בן עשרים
 ושלוש שנה יהואחז במלכו ושלושה חדשים מלך
 32 בירושלם ושם אמו חמוטל בת ירמיהו מלכנה: ויעש
 33 הרע בעיני יהוה ככל אשר עשו אבתיו: ויאסרו
 פרעה נכה ברבלה בארץ חמת כמלך בירושלם ויתך
 34 עגש על הארץ מאה כפר כסף וכפר זהב: וימלך
 פרעה נכה את אלקים בן אשיהו מחת אשיהו אביו
 ויסב את שמו יהויקים ואת יהואחז לקח ויבא מצרים
 לה וימרת שם: והכסף והזהב נתן יהויקים לפרעה אף
 העריף את הארץ לתת את הכסף על פי פרעה איש
 כערבו נגש את הכסף ואת הזהב את עם הארץ
 36 לתת לפרעה נכה: בן עשרים וחמש שנה
 יהויקים במלכו ואחת עשרה שנה מלך בירושלם
 ושם אמו זבדיה בת פדיה 37 מן רוממה: ויעש הרע בעיני יהוה ככל אשר עשו
 א אבתיו: בימיו עלה נבכדנאצר מלך בבל ויהי לו
 2 יהויקים עבד שלש שנים וישב וימרד בו: וישלח יהוה
 בו את גדורכי כשדים ואת גדורכי ארם ואת גדורכי מואב
 ואת גדורכי בני עמון וישלחם ביהודה להאבדו כדבר
 3 יהוה אשר דבר ביד עבדיו הנביאים: אף על פי יהוה
 היתה ביהודה להסיר מעל פניו בחטאת מנשה ככל
 4 אשר עשה: וגם דם הנקי אשר שפך וימלא את
 ירושלם דם נקי ולא אבה יהוה לסלה: ויתר דברי
 יהויקים

mul-
tam,
Prov.
19:19.

CAP. כד. XXIV. Qui impius Chaldaei tributarius esse cogitur, sed scellis variis turmis infestatur, & Iudaea vastatur.

קמין בזק 4. חר' ברגש ובורהק' 36. ממלך ק' 33.

יהויקים וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר
 6 דברי הימים למלכי יהודה: וישכב יהויקים עם אבתיו
 7 ומלך יהויכין בנו מחתיו: ולא הספ עוד מלך מצרים
 לצאת מארצו כילקח מלך בבל מנחל מצרים עד
 נהר פרת כל אשר היתה למלך מצרים:
 8 בן שמונה עשרה שנה יהויכין במלכו ושלשה
 חדשים מלך בירושלם ושם אמו נחשתא בת אלנן
 מירושלם: ויעש הרע בעיני יהוה ככל אשר עשה
 9 אביו: בעת ההיא עלה עבדו נבכדנאצר מלך בבל
 11 ירושלם ותבא העיר במצור: ויבא נבכדנאצר מלך
 12 בבל על העיר ועבדיו צרים עליה: ויצא יהויכין מלך
 יהודה על מלך בבל הוא ואביו ועבדיו ושדיו וסריסיו
 13 ויקח אתו מלך בבל בשנת שמונה למלכו: ויוצא
 משם את כל אוצרות בית יהוה ואוצרות בית המלך
 ויקצין את כל כלי הזהב אשר עשה שלמה מלך
 14 ישראל בהיכל יהוה כאשר דבר יהוה: והגלה את
 כל ירושלם ואת כל השרים ואת כל גבורי החיל
 עשרה אלפים גולה וכל החרש והמסגר לא נשא
 15 זולת דלת עם הארץ: ויגל את יהויכין בבלה ואת אם
 המלך ואת נשי המלך ואת סריסיו ואת אולי הארץ
 16 הולך גולה מירושלם בבלה: ואת כל אנשי החיל
 שבעת אלפים והחבש והמסגר אלף הכל גבורים עשי
 17 מלחמה וביאם מלך בבל גולה בבלה: וימלך מלך
 בבל את מתניה דדו מחתיו ויסב את שמו צדקיהו:
 18 בן עשרים ואחת שנה צדקיהו במלכו ואחת
 עשרה שנה מלך בירושלם ושם אמו חמיטל בת
 19 רמיהו מלבנה: ויעש הרע בעיני יהוה ככל אשר
 עשה יהויקים בן יואץ יהוה היתה בירושלם וביהודה
 עד

Mortuo suc-
 cessit Jeho-
 chin, & que
 impius, a Ne-
 bucadnezare
 Hierosolymis
 obfidetur, cui
 se deden-
 cit cum familia,
 Babellem
 transportatur

plebi refidit
 Zacharias
 Rex praefi-
 tur;

אילי ק' 15. עשרת ק' 14. עלו ק' 10. v.
 חמוטל ק' 18. v.

עד השלכו אתם מעל פניו וימרד צדקיהו במלך
א בבל: ויחי בשנת התשיעית למלכו בחדש

CAP. כד.
XXV.

Verum cum
& ipse rebel-
laret, Hiero-
sol. denuo
obsessa & ex-
pugnata, Za-
charias ca-
ptus, ad Re-
gem dedu-
ctus, post ex-
cos filios ex-
coecatus, vin-
ctus abduci-
tur.

העשירי בעשור לחדש פא נבכדנאצר מלך-בבל
הוא וכל חילו על ירושלם ויחן עליה ויבנו עליה דין

2 סביב: ותבא העיר במצור עד עשתי עשרה שנה
3 למלך צדקיהו: בתשעה לחדש ויחוק הרעב בעיר

4 ולא היה לחם לעם הארץ: ותבקע העיר וכל אנשי
המלחמה הלילה ורף שער בין החמתים אשר על-

5 המלך וכשדים על העיר סביב וילך הרף הערבה:
הוירדפו חיל כשדים אחר המלך וישגו אתו בערבות

6 ירהו וכל חילו נפצו מעליו: ויתפשו את המלך
ויעלו אתו אל מלך בבל רבלתח וידברו אתו משפט:

7 ואת בני צדקיהו שחטו לעיניו ואת עיני צדקיהו עור
ויאסרוהו בנחשתים ויביאוהו בבל:

8 ובחדש החמישי בשבעה לחדש היה שנת
תשע עשרה שנה למלך נבכדנאצר מלך-בבל פא

Templum,
regia & vrbs
incensa,

9 נכוזראדן רב טבחים עבד מלך-בבל ירושלם: וישך
את בית יהוה ואת בית המלך ואת כל בתי ירושלם

10 ואת כל בית גדול שרף באש: ואת חומת ירושלם
11 סביב נתצו כל חיל כשדים אשר רב טבחים: ואת

pars populi
captiua
translata,
pars ad co-
lendam ter-
ram relicta:
thefauri ab-
lati:

12 יתר העם הנשארים בעיר ואת הנפלים אשר נפלו
על המלך בבל ואת יתר ההמון הגלה נכוזראדן רב-

13 טבחים: ומדלת הארץ השאיר רב טבחים לכרמים
14 ולגבים: ואת עמודי הנחשת אשר בית יהוה ואת

3 fin agri-
colas,
Jer. 52:
16.

15 המכנרת ואת ים הנחשת אשר בבית יהוה שברו
16 כשדים וישאו את נחשתם בבלה: ואת הסירות
ואת הילעים ואת המזכרות ואת הכפות ואת כל-

17 טו כלי הנחשת אשר ישרתו בם לקחו: ואת
המחתות

ויליוגבים ק' v. 12.

הפחתות ואת המזקקות אשר זהב זהב ואשר כסף
 כסף לקח רב טבחים : העמודים | שנים חיים 16
 האחד והמכנות אשר עשה שלמה לבית יהוה לא-
 היה משקל לנחשת כל הכלים האלה : שמנה 17
 עשרה אמה קומת | העמוד האחד וכרתת עליו
 נחשת וקומת הכרתת שלש אמה ושכבה ורמנים
 על הכרתת סביב הכל נחשת וכאלה לעמוד השני
 על השכבה : ויקח רב טבחים את שריה כהן הראש 18
 ואת צפניהו כהן משנה ואת שלשת שמרי הסף :
 ומן העיר לקח סרים אחר אשר הוא פקיד | על- 19
 אנשי המלחמה וחמשה אנשים מראי פני המלך
 אשר נמצאו בעיר ואת הספר שר הצבא המצבא
 את עם הארץ וששים איש מעם הארץ הנמצאים
 בעיר : ויקח אתם נבוגדאדן רב טבחים וילך אתם כ
 על מלך בבל רבלתה : ויה אתם מלך בבל וימיתם 21
 ברבלה בארץ חמת ויגל יהודה מעל אדמתו :
 והעם הנשאר בארץ יהודה אשר השאיר נבוכדנאצר 22
 מלך בבל ויפקד עליהם את גדליהו בן אחיקם בן
 שפן :
 וישמעו כל שרי החילים המה והאנשים כיהפקיד 23
 מלך בבל את גדליהו ויבאו אל גדליהו המצפה
 וישמעאל בן נתניה ויוחנן בן קרח ושריה בן מנחמת
 הנטפתי ויאזניהו בן המעכתי המה ואנשיהם :
 וישבע להם גדליהו ולאנשיהם ויאמר להם אל תיראו 24
 מעבדי הכשדים שבו בארץ ועבדו את מלך בבל
 ויטב לכם :
 ויהי בחדש כה
 השביעי בא ישמעאל בן נתניה בן אלישמע
 מזרע המלוכה ועשרה אנשים אלו ויכו את גדליהו
 וימת PPP ס ס ס ס

primarii occisi,

reliquis plebis Gedalje commisit sunt :

quo per coniurationem popularium trucidato, populus in Aegyptum fugit.

אמות ק' 17.

וַיָּמָת וְאֶת־הַיְהוּדִים וְאֶת־הַפְּשָׁרִים אֲשֶׁר־הָיוּ אִתּוֹ
26 בַּמִּצֵּפָה : וַיִּקְמוּ כָּל־הָעָם מִקָּטָן וְעַד־גָּדוֹל וַשְּׂרֵי
הַחֵילִים וַיָּבֹאוּ מִצָּרִים כִּי יֵרְאוּ מִפְּנֵי כַשְׂדִּים :

27 וַיְהִי בִשְׁלֹשִׁים וְשֶׁבַע שָׁנָה לְגָלוֹת יְהוֹיָכִין

מֶלֶךְ־יְהוּדָה בְּשָׁנִים עֶשֶׂר הָדָשׁ בְּעֶשְׂרִים וְשֶׁבַע־עָרָה
לְהָדָשׁ נִשָּׂא אִוִּיל מִרְדֵּךְ מֶלֶךְ בָּבֶל בִּשְׁנַת מָלְכוֹ אֶת־
28 רֹאשׁ יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ־יְהוּדָה מִבֵּית כְּלָא : וַיְדַבֵּר אִתּוֹ

טֹבוֹת וַיִּתֵּן אֶת־כֶּסֶּאֱוֹ מֵעַל כֶּסֶּא הַמַּלְכִּים אֲשֶׁר אִתּוֹ
29 בְּבָבֶל : וַשָּׂנֵא אֶת בְּגָדָיו כְּלָאוֹ וְאָכַל לֶחֶם תָּמִיד לִפְנֵי
ל כָּל־יְמֵי חַיָּו : וַאֲרָחְתּוֹ אֲרָחַת תָּמִיד נִתְּנָה־לּוֹ מֵאֵת
הַמֶּלֶךְ דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו :

(2. Sam. 10: 12.) חזק ונתחזק

סכום פסוקי דספר מלכים אלה וחמש מאות ושלשים
וארבעה: וסיכנו אשרי הגוי אשר השם אלהיו:^a
וסדריו חמשה ושלשים: וסיכנו ואני אהיה לה נאם
ה' הומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה:^b וחציו
ויקבץ מלך ישראל את הנביאים:^c
ברוך הנותן ליעף כח ולאין אונים עצמה ירבה:^d

(a) 2C. 33: 12. (b) Zach. 2: 5. (c) 1. Reg. 22: 6. (d) Jec. 40: 29.

Tandem To-
schin an ca-
pituat 37.
regio honore
afficitur.